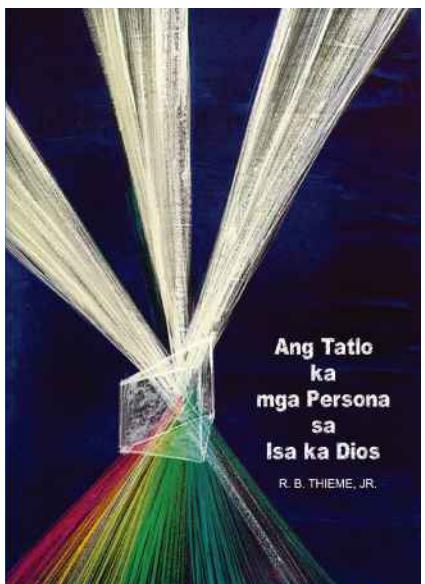

**Ang Tatlo
ka
mga Persona
sa
Isa ka Dios**

R. B. THIEME, JR.

Ang Balaan nga Kasulatan nagapahayag nga samtang ang Dios isa sa kinaiya, tanan Niya nga mga hiyas nasakup sang tatlo ka diosnon nga mga Persona. Ang bibliyanhong panghunahuna sang Balaan nga Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios ginhulagway pinaagi sa paanggid sang kasanag ukon kapawa. Ang prisma [parehas sang matin-aw nga kaha] nagahalili sa paghiusa sa kinaiya sang Dios. Ang tatlo ka sibo nga silak sang kasanag sa ibabaw sang prisma nagapadayag sang tahas ukon katungdanan sang tatlo ka mga persona sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios—ang Dios nga Amay, Dios nga Anak, kag Dios Balaan Espiritu. Ining pareho nga kasanag nga nagalusut sa prisma nagapakita sang nahan-ay nga mga bulok ukon kolor, nagahulagway nga kada hiyas sang diosnong kinaiya nagapabilin nga ara, malig-on kag wala sang pagbaylo, bisan pa kon kay sin-o katungdanan ang ginpahibalo kag ginpasundayag.

ANG TATLO KA MGA PERSONA SA ISA KA DIOS

R.B. THIEME, JR

**R.B. THIEME, JR., BIBLE MINISTRIES
HOUSTON, TEXAS**

ANG PALAKAT SA PANANALAPI

Wala sing bayad para sa ano man nga kasangkapan halin sa R.B. Thieme, Jr., Bible Ministries. Bisan sin-o nagatinguha sang panudlo sa Bibliya mahimong makabaton sang amon mga DVDs, MP3 CDs, kag mga mantalaan [mga libro] nga wala sang katungdanan. Ang Dios nagasangkap sang panudlo sa Bibliya. Nagahandum ta nga makita ang Iya grasya.

Ang R.B. Thieme, Jr., Bible Ministries isa ka magrasyahong pangalagad kag ang bilog nga palakat sini pinaagi sa kabubut-onng mga amot. Wala sang listahan sang presyo sa ano man nga mga kasangkapan. Wala sang kwarta nga ginapangayo. Kon ang pagkamapinasalamaton para sa Pulong sang Dios nagahatag kabangdanan sa tumuluo agud maghatag, may ara siya higayon sa pag-amot para sa pagsangyaw sang panudlo sa Bibliya.

Una nga ginmantala subong The Trinity
@ 2003 nga edisyon ni, R. B. Thieme, Jr.

Ini nga libro gin-andam pagpatik halin sa mga panudlo kag wala namantala
nga mga nubong batbat ni R. B. Thieme, Jr.

Sa pagpangayo sini nga libro sa English, magpahibalo sa:
R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries
P. O. Box 460829, Houston, Texas 77056-8829
www.rbthieme.org

Wala sing bahin sining mantalaan nga basi ginpahimo liwat ukon ginpadala
sa ano man nga porma ukon sa ano man nga pamaagi, elektronika, ukon minakina,
lakip ang potografiya, rekording, ukon ano man nga mga pahibalo nahanungud sa
pagtipig kag paagi sang pagkuha kag pagpadala, sang wala pagtugot paagi sa
sulat halin sa tagmantala.

Ang Balaan nga Kasulatan ginkuha halin sa Hiligaynon Bible HIL 054 PBS 2011
@ PBS A 20174 Copyright 1982 sang Philippine Bible Society.

Pinatik sa Tagbilaran, Bohol, Philippines.

Ginbadbad kag gin-andam pagpatik ni Gloria Estanda Naconas.
Ginrepaso nila Alma Avila Cachopero kag
Dante Mallorca Canja.

Pinatik nga may pagtugot sang R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries.

Mga Hilisgutan

Pasiuna-----	v
Ang Bibliyanhong Pagpamatuud-----	3
Ang Kinaiya sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios-----	7
Labaw'ng Kamandoan -----	9
Pagkamatarong -----	10
Katarungan-----	12
Gugma-----	13
Diosnong Gugma sa Kaugalingon -----	14
Diosnong Gugma nga Wala sang Ginatumod-----	16
Diosnong Kinaugalingong Gugma -----	17
Kinabuhi nga Walay Katapusan-----	18
Pagkahibalo sa Tanan-----	20
Pagkaara sa Tanan kag Pagkaara Bisan Diin-----	20
Pagkamakagagahum sa Tanan -----	22
Pagkawalay Pagbalhin ukon pagkawalay Pagbaylo-----	23
Kamatuuuran -----	24
Ang Balangaw sang Diosnong Kinaiya-----	25
Ang mga Kaugalingong Pagkatawo ukon Personalidad kag mga Katungdanan sang Tatlo ka mga Persona sa isa ka Dios-----	28
Ang Diosnong Mando -----	30
Ang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios Ginpadayag-----	37
Sa Ano nga Pamaagi Bala Kita Makaintiyende sa mga Persona sang Dios? -----	41
Dios nga Amay -----	42
Tagmugna kag Tagplano-----	42

ANG TATLO KA MGA PERSONA SA ISA KA DIOS

Amay ni Jesu-Kristo-----	43
Amay sang Tanan Nga Mga Tumuluo-----	44
Dios nga Anak -----	46
Ang Talagsahon nga Tawo [Persona] sang Kalibutan-	46
Ang Iya Pagpakatawo -----	48
Ang Iya Kahimayaan -----	51
Ang Iya Pagbalik-----	53
Dios nga Balaan Espiritu -----	54
Ang Persona sang Espiritu-----	54
Ang Iya Pagpangalagad sa Katawhan-----	56
Ang Iya Pagpangalagad sa mga Tumuluo -----	58
Isa ka Ginsuguran ukon Umpisa Lamang -----	62
Tultulan sa Balaan nga Kasulatan -----	64

Pasiuna

Sa wala ka pa mag-umpisa sang imo pagtoon sa Bibliya, kon tumuluo ka ni Ginoong Jesu-Kristo, siguroha nga ginhinganlan mo ang imo mga sala sa kinaugalingon lamang didto sa Dios nga Amay.

Kon itu-ad ta ang aton [nahibaloan] mga sala, matutum kag matarong Siya, kag magapatawad sang aton [nahibaloan] mga sala kag magatinlo sa aton sa tanan nga [wala nahibaloan, ukon nalipatan nga mga sala] pagkadimatarong.(1 Juan 1:9)

Sa gilayon ara ka sa pakig-upod sa Dios, napun-an sang Balaan Espiritu, kag andam nga magtoon sa panudlo sang Bibliya halin sa Pulong sang Dios.

“Ang Dios Espiritu, kag ang mga nagasimba sa Iya kinahanglan magsimba sa [pagpuno sang] Espiritu kag [bibliyanhon] kamatuuran.” (Juan 4:24)

Kon wala ka pa gid sa kinaugalingon nagtoo kay Ginoong Jesu-Kristo subong imo Manluluwas, ang hilisgutan indi ang paghinganlan isa-isa sang imo mga sala. Ang hilisgutan amo ang pagtoo lamang sa kay Kristo lamang.

“Ang nagatoo sa Anak may kabuhi nga walay katapusan. Apang ang wala nagatumana [sa mando nga magtoo] sa Anak indi makakita sang kabuhi, kondi ang kasingkal sang Dios nagapabilin sa iya.” (Juan 3:36)

Kay ang Pulong sang Dios buhi kag gamhanan, matalum pa sa bisan ano nga espada nga duha sing sulab, nga nagalapus tubtub sa nautlan sang kalag kag espiritu, sang mga latalutahan kag utuk kag nagahantup sang hunahuna kag mga tinutuyo sang tagiposoon. (Mga Hebreo 4:12)

Ang bug-os nga kasulatan ginbugna sang Dios kag mapuslanon sa panudlo, sa pagsabdong, sa pagsaway, kag sa paghanas sa pagkamatarong, agud nga ang tawo sang Dios mahimpit, nga masangkapan nga sa tagsa ka maayong buhat. (2 Timoteo 3:16-17)

Magtinguha sing maayo gid sa pagpakita sang imo kaugalingon sa Dios subong nga pinakamaayo, manugpangabudlay nga indi kinahanglan magkahuya, nga nagagamit sing matadlong sang Pulong sang kamatuuran. (2 Timoteo 2:15)

Ang Tatlo Ka Mga Persona Sa Isa Ka Dios

ANG PANUDLO SA BIBLIYA NAHANUNGUD SA ANG TATLO KA MGA PERSONA SA ISA KA DIOS isa ka talagsahon sa Pagka-Kristohanon. Wala sang lain nga pagtoo, rilihiyon ukon tinoohan, sekta ukon pundok sang mga matoohon, ukon pilosopiya ukon kinaadman sa pangatarungan nga nagapasiugda kag nagaawhag nga may ara tatlo nga amo ang mga Dios. Ining makita nga daw sumpaki wala nagakahulugan nga may ara ‘tatlo ka dyos-dyos nga nahiusa,’ apang inang isa ka Dios ara subong tatlo ka nagkalainlain nga mga persona nga mga katupong, pareho nga walay sukud ukon walay utlanan, kag pareho nga sa walay katapusan, tanan nagaangkon sang pareho nga kinahanglanong kinaiya (Mga Salmo 110:1; Juan 10:30). Kada sakup sa Kabilogan sang Dios—Dios nga Amay, Dios nga Anak, kag Dios Balaan Espiritu—gani may isa ka lain nga persona, ang kada isa nagaangkon sang palareho, sa walay katapusan nga mga hiyas ukon mga kinaiya (Mateo 28:19). Ang Dios isa sa kinaiya, apang tatlo ka mga persona.

Kada persona sang Kabilogan sang Dios may ara tinuud ukon tinuyo nga tinguha nga may kaangtanan sa walay katapusan nga kabubut-on kag plano sang Dios. Ang Balaan nga Kasulatan nagpaangkon sang nagkalainlain nga katungdanan sa kada Persona nga wala sa tiningub nga pagbinahinay sang iban nga mga sakup sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios. Ang Amay amo ang taglalang kag tagplano, ang ginalinan sang tanan nga mga butang. Ang Anak amo ang tinugyanan nga pinaagi sa lya ang plano sang Amay nahimo ukon natuman. Ang Balaan Espiritu amo ang tagpahayag kag nagahatag gahum sa plano sang aton kinabuhi. Ang pagtolon-an ukon tinoohan sang mga nagayon sa Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios indi sa hunahuna lamang nga kahibalo babin sa Dios. May mga mapuslanon kag kinahanglanon nga mga kabangdanan para sa kada tumuluo ni Jesu-Kristo agud sa bug-os nga pagtungkad kag pag-intiyende sini nga panudlo. Ang inyo panglantaw sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios amo ang nagabuut ukon naga-awhag sang inyo pang-

intiyende sang kahibalo babin kay Kristo, ang pagkatawo kag ang nabuhat ni Jesu-Kristo. Ang inyo panglantaw sang Balaan Espiritu makatandog sang inyo hunahuna sa pagkinabuhi ukon pagginawi sa kristohanon nga kinabuhi. Ang inyo pagsimba kag espirituhanong kinabuhi mahitabo lamang kon kaupod ang bibliyanhon nga panan-aw sa Kabilogan sang Dios. Sa laktod, kon kinahanglan ninyo higugmaon ang Dios kag magatubo sa pagkaespirituhanon, kinahanglan ninyo maintiyendihan ang panudlo sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios.

Basi kon matingala kamo kon sa ano bala nga pamaagi ang isa ka Dios mahimo nga ara sa tatlo ka mga persona; apang sa Balaan nga Kasulatan mahimo ninyo mahibaloan nga ara gid Siya! Tanan nga ginhimo sang Dios nga pahibalo nahanungud sa Iya kaugalingon mahimong maintiyendihan (Mga Taga-Roma 1:19-20), bisan pa man ang kamatuuran nga Siya isa lamang sa isa ka kahulugan kag sobra sa isa ukon damo sa lain nga kahulugan. Bisan pa man ang inyo lumalabay nga hunahuna indi makatungkad sang hingpit, walay katapsan, pinaagi sa buluhaton sang Balaan Espiritu nga amo ang nagapahayag sang Balaan nga Kasulatan, mahimo ninyo maintiyendihan kag batonon ang espirituhanong kamatuuran pinaagi sa pagtoo (1 Mga Taga-Corinto 2:10-12).

Ang tawo nagaangkon sang tatlo ka mga pamaagi sang tawhanon nga kaisipan ukon hunahuna: rasyonalismo, empirisimo, kag pagtoo. Wala sang naintiyendihan nga wala ginton-an pinaagi sa isa ukon sa pagtingub sining tatlo ka mga pamaagi. Ang *rasyonalismo* nagaagad ukon nagasalig sa tawhanon nga kahanas sa pagpangatarungan agud nga matukod ang sukdanang pagkatiniud nga nahalayo sa gahum ukon pagmando sang diosnong pagpahibalo ukon pagpahayag. Ang *empirisimo* nagatukod sang pagkatiniud nga nakasandig sa pagtalupangud ukon pagpaniid kag kaagi sang mga kahulugan [sa balatyagon] nga wala labot sa pagpahayag ukon pagpahibalo sang Balaan nga Kasulatan. Ang empirisimo nakatukod sa kahanas sang panglantaw,

pamati, panimhot, pangtilaw, ukon panghikap. Ang ikatatlo nga pamaagi, *pagtoo*, amo ang indi takus nga pamaagi sang hunahuna. Ang pagtoo nagatukod sang sukdanan para sa pagkatinuud nga nakasandig sa pagmando kag kamatuuran sang Dios kag sang lya pagpahayag imbis nga sa bisan ano nga tawhanong kahanas. Pinaagi lamang sa pagtoo mahimong ang tawo makatungkad sa walay sukud ukon hingpit nga mga kamatuuran, nga layo sa lumalabay nga mga gahum sa pagpangatarungan ukon pangisip ukon sa mga balatyagon nga mga pamaagi (2 Mga Taga-Corinto 5:7; Mga Hebreo 11:1).

ANG BIBLIYANHONG PAGPAMATUUD

Ang pulong “Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios” indi makit-an sa Balaan nga Kasulatan, apang ang panghunahuna bibliyanhon. Panalagsa lamang mahimo nga ang isa lang ka dinalan sang Balaan nga Kasulatan nagabatbat kag nagahulagway punto-sa-punto sang nagasinugponsugpon ukon nagairinimpon nga mga panudlo sa Bibliya. Sa laing babin, ang mga batid sa teyolohiya naghan-ay sang mga tilindugan sa pipila ka labing mahinungdanon nga panudlo sa Bibliya pinaagi sa paanggid-anggid kag pagpasiglabot sa tanan nga bibliyanhong mga dinalan. Ang tumuluo kinahanglan magbaton sang sa pagtolon-an nga kamatuuran nga naghelin sa madamo nga mga dinalan sang Balaan nga Kasulatan subong nga magabaton siya sang bibliyanhong tilindugan nga sa bug-os ginpahayag sa isa ka kabilogan nga kahulugan. Sa sulud sang mga tinuig, ang panudlo sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios sa amo man nahan-ay pinaagi sa paghiusa ukon pagtingub sa tanan nga mga dinalan nga may kaangtanan sa Dios nga Amay, Dios nga Anak, kag Dios Balaan Espiritu.

Suno sa kasaysayan, ang ligdong kag makuti nga panudlo sa Bibliya sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios naghelin sa pagsagunson sang unang mga pagsinumpaki sang simbahan

kag mga katipunan nga nagatinguha maghatag katinawan sa bibliyanhon nga kalig-unan nahanungud sa:

1. Ang pagkaisa ukon pagkaamo man kag paghiusa sang Dios sa tatlo ka mga persona,
2. Ang pagka-Dios ni Kristo,
3. Ang personalidad kag ang pagka-Dios sang Balaan Espiritu

Ang mga katipunan natabo sa balos ukon sabat sa mga pagtolon-an nga supak [sa pagtoo] subong sang kagamhanan sa kaharian kag tigpamanton.¹ Ang katipunan sang Nicea (A.D. 325) nagpamatuud nga ang Dios nga Anak nagaangkon sang pareho nga kinaiya subong sa Dios nga Amay. Ang katinguban sang Constantinople (A.D. 381) nagpamatuud kag nagpalig-on sang pagka-Dios sang Balaan Espiritu. Sa mga nagasunud nga mga gatusan ka mga tinuig, ‘ang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios’ nahimong binatid nga pulong para sa tatlo ka mga persona sang Kabilogan sang Dios.

Ang panghunahuna sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios malig-on nga ginpatukod sa sining duha ang Daan kag ang Bag-ong Katipan.²

Ang Ebreyo nga pulong para sa Dios, אלהים (Elohim), amo ang sobra sa isa ukon dinamo ini kag nagapahayag sang pagkaara sa sobra sa isa ka persona sa Kabilogan sang Dios. Sang ang Genesis 1:1 nagpahayag kag nagpamatuud “Elohim nagtuga sang mga langit kag duta,” ang dinamo nagpamatuud nga ang tanan ka tatlo nga mga persona may ara babin sa

---

1. Ang modalistic monarchianists nagtoo nga may isa ka Dios nga nagpakilala sang lya kaugalingon sa tatlo ka mga paagi, indi sa tatlo ka lain nga mga persona. Ang makusog ukon adoptionistic monarchianists nagtoo nga si Jesu-Kristo indi Dios nga nagpakatawo, kondi nagpakadyos nga tawo, ang ikapaidungog nga dyos.

Ang Arianism nagtoo nga si Jesu-Kristo may ara lain nga kinaiya kaysa Amay. Ang anak gintuga, indi nga sa walay ginsuguran ara na daan.

2. Para sa Trinitarian ang panudlo sa Bag-ong Katipan, tan-awa ang “The Personalities and Roles of the Trinity,” panid 17.

pagtuga: Ang Amay naghunahuna sang plano; ang Anak nagtuman sang pagtuga (Juan 1:1-3; Mga Taga-Colosas 1:16; Mga Hebreo 1:2); kag ang Balaan Espiritu nagbalik ukon nagayo sang pagtuga (Genesis 1:2) pagkatapos mahulog sa sala si Satanas halin sa langit.³

Dugang pa ang mga dinalan sa Daan nga Katipan matin-aw nga napamatuud sa pagkadamo sang Kabilogan sang Dios.

“Palapit kamo [Israel] sa Akon, pamatiit ninyo ini:
Kutub sa kamunoan wala ako magpamulong sa
tago, Kutub sang una nga tion didto ako. Kag
karon ang Ginoong DIOS [יהוה JHWH, “ang
Amay”] nagpadala sa Akon sang Iya Espiritu.”
(Isaias 48:16)⁴

Sa kabilogan, ang Daan nga Katipan nagagamit sang pulong יהוה (JHWH) sa pagpunting sa isa lamang ka sakup sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios. Ang (JHWH) amo ang nagapilo ukon dinuha nga pulong-dugukan ukon berbo “ara ukon magkaara” buut silingon “hingpit ukon bug-os nga pagkaara.” Ginatawag nga Tetragrammaton ukon “apat ka mga letra,” JHWH amo ang tukma nga ngalan para sa Dios ukon Ginoo. Ang JHWH ginahunahuna nga balaanon ukon bililhon kag indi gid malitok sang makidyosnon kag hinimbahon nga mga Hudiyo. Ginabadbad ta ang JHWH subong [Jehovah] Heyoba ukon [Yahweh] Yawe.

Ang kabilogan nga kahulugan sang dinalan sang Balaan nga Kasulatan nagatudlo kon sin-o nga sakup sang Tatlo

---

3. R. B. Thieme, Jr., *Creation, Chaos, and Restoration* (Houston: R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries, 1995), 12-13. Sa palaabuton, ang dugang mga marka sa akon mga libro magahinganlan sang tagsulat lamang, ngalan, petsa sang mantalaan (sa unang pahibalo), kag (mga) panid.

4. Ang tanang Balaan nga Kasulatan sa sini nga libro kinutlo sa Hiligaynon Bible HIL 054 PBS 2011.. Ang kinorsete nga saysay nagalarawan sang pagpasangkad sang NASB nga pagbadbad nga gintudlo sa mga wali sa klase sa Bibliya (naandam sa MP3 CD kag DVD halin sa R.B. Thieme, Jr., Bible Ministries, Houston, Texas).

ka mga Persona sa Isa ka Dios ang ginahulagway sang Tetragrammaton. Sa Isaias 64:8, ang Yawe nagapunting sa Dios nga Amay kag sa Isaias 11:2, sa Dios Balaan Espiritu. Ang kadamoan nga gamit sang Yawe, bisan pa sina, nagapunting sa Dios nga Anak sanglit nga Siya ang makita nga persona sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios (Juan 6:46; cf., Juan 14:9-10; Isaias 6; cf., Juan 12:39-41). Madamong mga dinalan sa Daan nga Katipan ang nagpalig-on sa mga pagpakita sa wala pa nagpakatawo—ang mga pagpakita ni Kristo sa lawasnon nga panagway sa wala pa ang pagpakatawo—ni Yawe ukon ni Ginoong Jesu-Kristo sa tawo (Genesis 16:7-13; 18:1-33; 32:24-32; Exodus 3:2; cf., Mga Binuhatan 7:30-35; Exodus 13:21; 14:19; 23:20-23; 24:9-11; 32:34; 33:2; Numeros 20:16; Mga Hukum 2:1-4; 6:11-24; Isaias 63:9; Oseas 12:4).

Kon kaisa, ang Yawe nagapakilala sa tanang tatlo ka mga persona subong nga sa kadamoan nga pakamaayo:

“Ang Ginoo [Yawe] magpakamaayo sa imo kag magbantay sa imo:

Ang Ginoo magpasilak sang lya nawong sa imo, kag magkalooy sa imo, ang Ginoo magbayaw sang lya nawong sa imo, kag maghatag sa imo sing paghidait.” (Numeros 6:24-26)

Ang iban nga mga kasayuran ukon talandaan sa Daan nga Katipan nahanungud sa Tatlo ka mga Persona sa Isa Ka Dios nagasakup sa ilis ngalan “Ta” ukon “Kita” sa diin ang Dios nagapakilala sa lya kaugalingon sa dinamo [sobra sa isa] (Genesis 3:22; 11:7; Isaias 6:8).

Niyan ang Dios [*Elohim*] nagsiling, “Himoon ta ang tawo sa dagway *naton*”. . . Gani ang Dios nagtuga sang tawo sa lya kaugalingon nga dagway, sa dagway sang Dios gintuga Niya siya. (Genesis 1:26a, 27a, italiko gindugang)

ANG TATLO KA MGA PERSONA SA ISA KA DIOS

Subong sining bibliyanhon nga ginsulat ang ‘pagpanawag sa pagtipon’ sa tunga sang mga sakup sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios nagasilbi ukon nagabulig agud matutud-an ang pagkaara sang tinatlo ka personalidad sang Dios.

Samtang ining langitnon nga mga pagpanawag sa pagtipon sa tunga sang mga sakup sang Kabilogan sang Dios nagasugyot sang kapaagihan ukon palakat sa paghimo sang pagbuut, wala sila nagapaintiyende nga ang Dios maduhaduhaon ukon mahuyang. Ang Dios nakahibalo sang tanan nga kinahanglan mahibaloan kag ang lya mga mando naghulin sa lya hingpit, walay kinutuban kag walay katapusan nga kaalam. Dayon nagapahayag Siya sa aton, nagahulagway sang lya daw indi mabatbat nga pagkatawo kag plano sa kapaigoan sang aton tawhanon nga kaagi kag sa paagi sang mga pamulong nga aton mahimong maintiyendihan. Ang lya mga pulong nagabulig sa aton pinunggan nga kasarang agud matungkad ang walay kinutuban. Busa, mahimong maintiyendihan naton ang Dios, kon ano bala ang lya ginbahayag nahanungud sa lya kaugalingon, kag kon ano bala ang lya ginbahayag sa lya diosnong mando.⁵

ANG KINAIYA SANG TATLO KA MGA PERSONA SA ISA KA DIOS

Samtang ang aton pagtoon sa sini nga panahon nagapatigbabaw sa Dios subong tatlo ka mga persona

---

5. Ang mando amo ang tanan ukon kabilogan nga plano sang Dios nga Amay para sa katawhan, nga nagahatag bili sa mga tumuluo. Ang mando ginhan-ay “sa wala pa ang katukuran sang kalibutan,” nakasentro sa pagkatawo ni Jesu-Kristo subong Manluluwas (Mga Taga-Efeso 1:4-6; 1 Pedro 1:20), kag nakatukod sa tilindugan sang grasya (Mga Taga-Efeso 2:8-9). Tan-awa ang mga panid 19-23. Tan-awa man ang Thieme, *The Integrity of God* (2005).

sa isa ka kinaiya, ang pag-intiyende sang lya persona ginakinahanglan. Sa gilayon magaatubang kita sang suliran; nagakinahanglan kita sang pangbatid nga kapulongan. Kada pamulong kinahanglan magpahayag sang tukma nga kahulugan sang kada diosnon nga kinaiya. Sa makaisa nga mahanas, ini nga kapulongan magatipon magpahimulus sang linibo ka mga pulong sang katinawan kag magapahimutang sang katukuran kag tilindugan para sa dugang nga mga babin sang panudlo sa Bibliya.

Sa wala pa kita makaintiyende sa panghunahuna nahanungud sang Tatlo ka mga Persona sa Isa Ka Dios, kinahanglan ta una gid anay matungkad ang pagkaisa ukon paghiusa sang Kabilogan sang Dios. Ang paghiusa sang Tatlo ka mga Persona sa Isa Ka Dios ginsaysay subong ang tatlo ka mga persona nga nagaangkon sang isa ka diosnon nga kinaiya (Isaias 48:16; Mateo 28:19; Juan 10:30; 2 Mga Taga-Corinto 13:14; Mga Taga-Galacia 3:20b; Santiago 2:19a). Ang kinaiya amo ang kinahanglanong kinabuhi ukon kinaiya sang isa ka tawo, ano bala ina nga tawo. Kada sakup sa Kabilogan sang Dios nagabuyloganay nga umalambit sang pareho nga kinaiya, pareho nga pagkaharianon, kag pareho nga sa walay katapusang kahimayaan.

Ang mga hiyas ukon kinaiya amo ang matuud nga kinahanlanong kilanlan ukon talandaan sa diin nagahan-ay sa kinaiya sang tawo. Kada persona sang Kabilogan sang Dios may ara pareho kag kapareho nga mga hiyas. Ining diosnon nga mga kinaiya indi gid magabaylo ukon magabalhin. Ni makabulag sa diosnon nga kinaiya subong ang kabilogan. Ang tanan nga diosnong kinaiya may kapareho nga bili. Wala sang isa ka kinaiya nga nagapatigbabaw ukon naga supak sa isa pa ukon sa iban; ang tanan nagalihok sa bug-os nga pagkaangay nga wala sang bisan ano nga pauyon-uyon sa lya kinaiya. Pinaagi lamang sa kaalam sang lya mga hiyas mahimong ang kinaiya sang Dios mahibaloan kag maintiyendihan.

ANG TATLO KA MGA PERSONA SA ISA KA DIOS

ANG KINAIYA SANG DIOS

Labaw'ng kamandoan

Ang Dios makagagahum; amo nga, ang Dios may ara hingpit nga gahum, kabubut-on, kag katungud (Mga Salmo 47:2; 93:1; Isaias 46:7). Ang makagagahum nga Dios amo ang Labing Mataas nga Magmamando sang kalibutan, Hari sang langit kag duta (Deuteronomio 4:39; 1 Mga Cronica 29:11; 2 Mga Cronica 20:6). Ang iya labaw'ng kamandoan ginpahayag sa iya diosnong mando.

Nahanungud sa unang persona sang Tatlo ka mga Persona sa Isa Ka Dios, ang Dios nga Amay, ang Salmista ukon mag-aawit sa Bibliya nagsulat: “Ikaw lamang, nga ang iya ngalan amo ang Ginoo, amo ang Labing Mataas sa bug-os nga duta” (Mga Salmo 83:18b). Sa kinatapusan, ang kabubut-on sang Amay “mahitabo, diri sa duta subong man sa langit” (Mateo

6:10). Nahanungud sa Anak, ang amay nagsiling: “Apang para sa Akon” napahamtang ko ang akon Hari sa ibabaw sang akon balaan nga bukid nga Sion” (Mga Salmo 2:6), si Jesu-Kristo subong ang Dios-tawo nagpahayag man sang lya kaugalingon nga labaw’ng kamandoan: “Ang bug-os nga pagbulut-an sa langit kag sa duta natugyan sa akon” (Mateo 28:18b; cf., Mga Taga-Filipos 2:11; Bugna 19:6).⁶ Bisan pa man si Satanas amo sa karon ang manugdumala sining kalibutan (Juan 12:31; cf., 16:11), ang kabubut-on sang Ginoo amo ang labing dako sa walay katapusan.⁷ Daw ano ka mapasaligon sa liwatiwat agud hibaloon nga si Jesu-Kristo nagadumala sang kasaysayan ukon istorya kag sang dadangatan sang mga tumuluo (Mga Salmo 33)! Subong makagagahum, ang Balaan Espiritu nagapanagttag sang espirituhanong gasa “sa kada isa [mga tumuluo] isaisa lamang suno sa lya ginabuut” (1 Mga Taga-Corinto 12:11).⁸

Pagkamatarong

Ang Dios hingpit nga pagkamatarong—bug-os nga pagkamaayo, walay sala sa kinaiya kag persona (Mga Salmo 25:8; 34:8; 86:5; 119:68; Lucas 18:19). Ang pagkamatarong sang Dios amo ang hingpit nga sulundan kag talaksan sang lya kinaiya. Ang tanan Niya nga mga panghnahuna kag mga kalihukan nagasabay sa lya walay ikasaway nga pagkamatarong.

Ang Amay nagapahayag sang lya kaugalingon nga pagkamatarong: “apang ang akon pagkamatarong mangin

---

6. Ang Dios-tawo nagapunting kay Jesu-Kristo sa panahon sang una Niya nga pagkari nga wala nagkubus ang Pagka-Dios kag ang matuud nga pagkatawo ang mga indi mabulag nga paghiusa sa isa ka persona sa walay katapusan (Mga Taga-Filipos 2:5-11; Mga Hebreo 10:5, 10). Tan-awa ang mga panid 29-30.

7. Halin sadtong pagkahulog ni Adan sa sala sa Hardin, si Satanas nagadumala sang kalibutan tubtub si Jesu- Kristo magbalik sa ikaduha nga pagkari, Tan-awa ang Thieme, *Satan and Demonism* (1996), 7-9.

8. Thieme, *Tongues* (2000), 43-44, Dugang sa Basahon B; *The Integrity of God*, 130-32.

sa gihapon” (Isaias 51:8b); kag ang Anak nagapamatuud sa pagkahingpit sang Amay (Lucas 18:19; Juan 17:25). Ang Anak sa Iya kaugalingon masiling nga “balaan, walay kasawayan, walay dagta, nabulag sa mga makasasala” Mga Hebreo 7:26), “matarong” (1 Juan 2:1), kag ang Isa “Siya nga wala nakakilala sing sala [wala Siya nagaangkon sang makasasala nga kinaiya]” (2 Mga Taga-Corinto 5:21).⁹ Kag amo ini ang ngalan nga “itawag sa Iya, ang Ginoo aton pagkamatarong” (Jeremias 23:6). Ang bibliyanhong pagngalan kag pagtugyan sang Espiritu subong “Balaan” nagakahulugan nga Siya, man, nagaangkon sang bug-os nga pagkamatarong.

Ang hingpit nga pagkamatarong sang Dios nagatindog sa kilanlan nga kalainan sang tawhanong pagkamatarong sa kalibutan ukon ginharian sang tawo.¹⁰

Kay kami tanan nangin subong sang isa nga dimatinlo, kag ang tanan namon nga [tawhanong] pagkamatarong subong sang panapton nga nadagtaan. (Isaias 64:6a)

Ang pagkamatarong sang Dios indi makabaton sang ano mang butang nga mas kubus ukon mas gamay kaysa Iya kaugalinong hingpit nga pagkamatarong. Ni hilway Siya sa pagkalipat

---

9. Ang makasasala nga kinaiya amo ang sa sulud, tinago nga ginalinan sang tintal sa paghimo sang sala kag nagapadayon sang plano ni Satanas. Nahulma subong sa dayondyon nga sangputanan sang unang sala ni Adan, ang makasasala nga kinaiya nagapuyo sa gagmay nga babin sang tawhanong lawas (Mga Taga-Roma 6:6; 7:5, 18). Nabahin nga panublion sa pagpanganak pinaagi sa lalaki (Genesis 5:3), ang makasasala nga kinaiya amo ang kinatung-an sang pagbatok sang tawo sa Dios; ang “daan nga kinaugali” sang Mga Taga-Efeso 4:22; ang “unud” sa Mga Taga-Roma 8:3-4; ang sulundan sang “sala” sa Mga Taga-Roma 7:8-20. Tungud kay si Kristo ginpanamkon pinaagi sa Balaan Espiritu, natawo Siya nga wala sing nahulmang panublion nga makasasala nga kinaiya (Mateo 1:18). Tan-awa ang Thieme, *The Integrity of God*, 65-70.

10. Ang tawhanong pagkamatarong amo ang igoigo lang nga pagkamatarong sa tunga sang isa ka hugpong sang tawhanong pamatasan kag pagkabililon kag iban pa, kag bisan pa wala sang tawhanong pagkamatarong mahimong makasugata sa matarong nga mga talaksan kag sulundan sang Dios. Thieme, *The Barrier* (2003), 19-20.

ukon indi pagbalikid ni pagpatawad sang sala nga malayo sa pagkahamuut ukon paglukmay ukon pagpakig-uli sang buut sang lya matarong nga mga katungud. Ang pagkamatarong sang Dios makahimo lamang sa pagsalikway sang sala.

Ang pagkamatarong sang Dios nahiusa sa lya katarungan agud mahan-ay kag matukod ang pagkabalaan ukon pagkamatinud-anon sang Dios (Exodo 15:11; 19:10-16; Levitico 11:44-45; Isaias 6:3). Ang pagkamatarong amo ang *tilindugan kag sulundan* sang pagkamatinud-anon sang Dios; ang katarungan amo ang *kalihukan* sang pagkamatinud-anon sang Dios. Kon ano man ang ginakinahanglan sang pagkamatarong sang Dios, ang katarungan sang Dios ang magapatuman. Ang pagkamatarong kag ang katarungan nahiusa ukon nagainupdanay sa pagpamuhat agud mapungan ang bisan ano man nga pauyon-uyon sang lya kinaiya (Deuteronomio 32:4; 1 Juan 2:29).

Katarungan

Ang katarungan sang Dios hingpit kag matarong nga pagkamaangayon. Ang Dios nagaamuma sang tanan Niya nga tinuga sang parehas, wala sang may ginaapinan ukon pagpalabilabi (Nehemias 9:33; Mga Taga-Roma 2:11). Nagahukum Siya sa hingpit nga pagkamaangayon; Wala gid Siya sang ginalaktawan ukon ginaapinan bisan sin-o. Subong nga kalihukan sang pagkamatinud-anon sang Dios, ang katarungan nagapatuman sa kon ano man ang ginakinahanglan sang pagkamatarong (Levitico 19:2; 2 Mga Cronica 19:7; Job 37:23; Mga Salmo 19:9b; 50:6; Isaias 2:2; 45:21; Jeremias 50:7; Juan 17:11; Mga Taga-Roma 3:26; Mga Hebreo 10:30-31; 12:23; Bugna 3:7; 4:8; 6:10). Kon ano man ang ginasalikway ukon ginasaway sang pagkamatarong sang Dios—ang aton makasasala nga kinaiya kag kaugalingon nga sala, ang lya katarungan nagahukum ukon nagahusay (Mga Taga-Roma 5:12). Kon ano man ang ginabaton sang pagkamatarong

sang Dios—ang lya kaugalingon nga pagkamatarong nga ara sa tumuluo (1 Mga Taga-Corinto 1:30), ang katarungan sang Dios nagapakamaayo. Ang katarungan sang Dios amo ang ginhalinan sang duha paghukum kag pakamaayo.

Agud nga mapasag-uli ang makasasala nga katawhan sa lya kaugalingon kag sa gihapon magapahamuut ukon mapalipay ang lya pagkamatarong, ang katarungan sang Dios nga Amay nagpaangkon sang aton mga sala sa lya Anak kag ginhukman Siya subong aton halili (Juan 3:16; Mga Taga-Roma 3:24-26).¹¹ Siya nagpahimutang man sang Anak ang “matarong nga maghuhukum” (2 Timoteo 4:8), naghatac sa lya sang “gahum kag katungud agud magpatuman sang paghukum” (Juan 5:27). Subong kapahayagan sang lya pagkamaangayon, ang Balaan Espiritu nagasangkap sang grasya para sa tanan—ang lya binuhatan nga pagpahamtang sang silot “sa kalibutan nahanugud sa sala, kag pagkamatarong, kag paghukum” (Juan 16:7-11).¹²

Gugma

Ang Dios walay sinugdan kag walay katapusan, walay pagbaylo ukon pagbalhin, hingpit nga gugma (1 Juan 4:8b, 16). Ang lya gugma kaupod sa pagkamatarong kag katarungan amo ang kabangdanan sang tanan Niya nga mga kalihukan. Ang gugma sang Dios kag pagkamatinud-anon ang mga indi

---

11. Ang pagbutang kag pagpaangkon amo ang kalihukan sang katarungan sang Dios sa diin ang pagpahamtang sang silot ukon pagpakaayo gintugyan, ginpasidungan, ukon ginpaangkon sa tawo. Tan-awa ang Thieme, *The Integrity of God*.

12. Ang grasya para sa tanan nagalakip sang kabilogan nga mga pakamaayo halin sa Dios para sa mga katawhan subong sang pag-amuma sang syensyahon nga talagsahong mga butang nga magaabaga sa pag-amuma sang kalibutan (Mga Taga-Colosas 1:16-17; Mga Hebreo 1:3); ang mga kapuslanan sang mga gasa sang kinaiyahan nga nagaamuma sang tanang kabuhi diri sa kalibutan (Juan 1:16); ang pagpugong sa sala sang Balaan Espiritu (Mga Taga-Efeso 2:2); ang pagkahinukman sang sala ukon mahaylohon nga buluhaton sang Balaan Espiritu sa kalibutan nahanungud sa sala, pagkamatarong kag paghukum (Juan 16:8-11); kag ang kalihukan sang Espiritu subong tawhanong espiritu sa tion sang pagkabati sang Ebanghelyo (1 Mga Taga-Corinto 2:13-14). Tan-awa ang mga pinanid 35-36. Tan-awa man ang Thieme, *Victorious Proclamation* (2002), 8-9.

mabulag nga paghiusa; sila ang duha ka kilid sang isa ka pilak. Ang pagkamarong kag katarungan ang mga salipdanan sang gugma sang Dios, “ang sadsaran sang lya trono” (Mga Salmo 89:14a). Ang pagkamatinud-anon amo ang kalig-on sa likud sang lya gugma.

Kay ang pulong sang Ginoo matarong;
Kag ang bug-os Niyang binuhatan nahimo sa
katutum. Siya nagahigugma sang pagkamarong
kag katarungan. (Mga Salmo 33:4-5a)

Wala gid sadto ukon sa palaabuton nga panahon kon san-o ang Dios wala sang hingpit nga gugma (1 Mga Cronica 16:34; Mga Salmo 118:1-4, 29; 136:1-26; 138:8).

Ang gugma sang Dios ara na sa wala pa ang pagtuga sang tawo, mga anghel, ukon sang kalibutan—sadto ang bisan ano nga butang ara na labot pa ang Dios sa lya kaugalingon. Busa, wala Siya nagahigugma ukon nagaumpisa sa paghigugma. Ang lya gugma wala nagakinahanglan sang manugpadasig ukon natungdan. Ang lya gugma wala nawad-an sang pulus, napaslawan, ukon nagkunhod paagi sa kahibalo sang mga sala kag mga kapakyasan sang lya mga tinuga. Ang lya gugma indi magamo tungud sang pagkawalay kahibalo, tinonto, ukon pagkadili tiniuud. Ni ang lya gugma sa balatyagon ukon makatalandog sang balatyagon. Ang Dios wala sing balatyagon. Ang lya gugma pirmi nagalihok sa makatarunganong paagi. Ang gugma sang Dios hingpit tungud sa lya hingpit nga pagkamatinud-anon. Ang gugma sang Dios ginpahayag sa tatlo ka mga babin: diosnong gugma sa kaugalingon, diosnong gugma nga wala sang ginatumod, kag diosnong linawas ukon kinaugalingong gugma.

DIOSNONG GUGMA SA KAUGALINGON

Ang diosnong gugma sa kaugalingon nagapunting

padulong sa hingpit nga pagkamatarong sa tunga sang mga sakup sa Kabilogan sang Dios. Ang Dios nagahigugma sang lya kaugalinngon nga pagkamatinud-anon kag sang hingpit nga pagkamatinud-anon nga iya sang kada sakup sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios. Kada Persona angayan sang pagdayaw sa walay katapusan nga kahimtang. Indi lamang nga ang kada sakup sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios nagahigugma sa lya kaugalingon, apang wala gid sadto sang panahon nga ang Dios nga Amay wala naghigugma sa Dios nga Anak kag Dios Balaan Espiritu; ukon nga ang Dios nga Anak wala naghigugma sa Dios nga Amay kag Dios Balaan Espiritu; ukon nga ang Dios Balaan Espiritu wala naghigugma sa Dios nga Amay kag Dios nga Anak.

“Agud nga makakita sila sang himaya ko nga nahatag mo sa akon sa gugma mo [diosnong gugma sa kaugalingon] sa wala pa mapasad ang kalibutan.” (Juan 17:24b)

Para sa Dios agud maghigugma sa lya kaugalingon kag sa iban nga mga sakup sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios, wala sing pauyon-uyon sang lya kinaiya. Apang sa ano nga pamaagi mahimong higugmaon sang Dios ang makasasala, patay sa espiritu nga katawhan nga bug-os indi angayan sa wala pagpauyon-uyon sang lya pagkamatinud-anon?¹³ Ang sabat sa sining pamangkot makita sa duha ka mga bahin sa gugma sang Dios para sa katawhan: diosnong gugma nga wala sing ginatumod kag diosnong kinaugalingong gugma.

---

13. Ang espirituhanong kamatayon amo ang bug-os nga pagkahamulag sa Dios, ang wala kasarang sa pag-agum sang kaangtanhan sa Dios (Mga Taga-Roma 5:12; 1 Mga Taga-Corinto 15:22a; Mga Taga-Efeso 2:1), Ang espirituhanong kamatayon mahitabo sa tion sang pagkabun-ag sang ang kinaunahanhang sala ni Adan ginpaangkon sa nahulmang paranubliong makasasala nga kinaiya. Tan-awa ang Thieme, *The Barrier*, 25-28.

DIOSNONG GUGMA NGA WALA SANG GINATUMOD

Ang diosnong gugma nga wala sang ginatumod amo ang babin nga nagatudlo padulong sa tanan nga mga espirituhanong patay nga katawhan. Ang gugma nga *wala sang ginatumod* amo ang *hingpit kag wala sang kinutuban*; wala ini nahasuno sa kaayo ukon sa katakus sang natungdan, apang sa kaayo kag katakus, sa pagkamatinud-anon, sang tagtungud ukon sang nagahigugma. Ang diosnong gugma nga wala sang ginatumod amo ang labing gamhanang gugma nga ara sa tanang panahon. Ini nga gugma nagsangkap sang aton pinakadako nga kaluwasan.

Kay ginhigugma gid sang Dios [gugma nga wala sang ginatumod] ang kalibutan sa bagay nga ginhata Niya ang lya bugtong [gipanganak nga talagsahon] nga Anak, agud nga ang bisan sin-o nga magtoo sa lya indi mawala kondi may kabuhi nga walay katapusan. (Juan 3:16)

Sa sini ginpahayag sa aton ang gugma [gugma nga wala sang ginatumod] sang Dios [ang Amay], nga ginpadala sang Dios sa kalibutan ang lya bugtong [ginpanganak nga talagsahon] nga Anak, agud nga magkabuhi kita paagi sa lya. (1 Juan 4:9)

Apang ang Dios nagapakilala sang lya kaugalingon nga [wala sang ginatumod] gugma sa aton nga sang mga makasasala pa kita si Kristo napatay tungud sa aton. (Mga Taga-Roma 5:8)

Ang krus amo ang pinakadako nga pasundayag sang gugma nga wala sang ginatumod sang Dios para sa tanan nga katawhan. Ang Dios nga Amay nagpahayag sang lya

gugma para sa aton sa lya nga pagbuut agud ipaangkon kag pagahukman ang tanan nga mga sala sang kasaysayan sa katawhan sa walay ikasaway nga tawhanong kinaiya ni Jesu-Kristo (Juan 3:16-17; Mga Taga-Roma 5:8). Tungud kay si Jesu-Kristo subong Dios nagahigugma sa aton, nahimo Siya matuud nga tawo agud magpas-an sang pagpaangkon kag paghukum sang tanan nga mga sala sang kasaysayan sang katawhan kag mapatay subong aton halili. Ang Dios Balaan Espiritu nagpasundayag man sang lya gugma sa aton sang Siya naghimo sang pagbuut agud magbulig sa tawhanon nga kinaiya ni Jesu-Kristo samtang nagapas-an Siya sang aton mga sala sa lya kaugalingon nga lawas didto sa krus (1 Pedro 2:24).

DIOSNONG KINAUGALINGONG GUGMA

Ang diosnong linawas ukon kinaugalingon gugma amo ang babin nga nagapunting lamang padulong sa hingpit nga pagkamatarong. Amo gani nga ang diosnong kaugalingong gugma may ara ginasaligan nahasuno ini sa mga bagay bagay ukon panghitabo nga nagahatag bili sa pagkamatinudanon sang natungdan. Agud mangin manugbaton sa diosnong kinaugalingong gugma, ang natungdan kinahanglan nagaangkon sang hingpit nga pagkamatarong. Tungud kay si Kristo nagbayad sa silot sang sala didto sa krus, ang katarungan sang Dios hilway sa pagpaangkon sang pagkamatarong sang Dios sa kada tumuluo sa tion sang pagtoo kay Jesu-Kristo (Mga Taga-Roma 3:24-26).

Siya nga wala makakilala sing sala ginhimo Niya nga manginsala tungud sa aton, agud nga kita mangin pagkamatarong sang Dios sa lya. (2 Mga Taga-Corinto 5:21)

Ang Dios nagahigugma sang lya kaugalingong hingpit nga

pagkamatarong bisan diin ini makit-an. Tungud sini, halin sa tion sang kaluwasan ang kada tumuluo natungdan sang diosnong kinaugalingong gugma sa walay katapusan.

KINABUHING WALAY KATAPUSAN

Ang Dios amo *ini*. Siya amo ang bug-os nga ara, mabuhi sa kaugalingon ukon mabuhi nga nagaisahanon, [Yahweh] Yawe, ang halangdong “Ako” (Exodo 3:14) nga sa may walay ginsuguran ni walay katapusan (Mga Salmo 90:2; 102:27). Ang mabuhi sa kaugalingon ukon mabuhi nga nagaisahanon nga kinabuhi sang Dios nagakahulugan ang Iya kinabuhi ukon pagkaara sa hingpit nga makinaugalingnon kag wala nagasalig sa bisan anong butang luwas sa Iya Kaugalingon. Kon may kaangtanan sa Kabilogan sang Dios, ang Hudiyo nga pulong אֱלֹהֶם (*resit*), ginbadbad “ginsuguran” (Genesis 1:1) nagapunting sa ginsuguran sang Ila binuhatan sang pagtuga, indi ang ginsuguran sang Dios. Ang Juan 1:1 nagapahayag nga ang duha ang Dios nga Amay kag Dios nga anak ara kag buhi na sa walay ginsuguran sa wala pa ang pagtuga. Wala Sila sang ginsuguran. Si Jesu-Kristo “kaupod” sang Amay kag “ara” na sang ang tion ukon panahon nag-umpisa.

Sa ginsuguran amo ang Pulong [Jesu-Kristo, Dios nga Anak], kag ang Pulong kaupod sa Dios [ang Amay], kag ang *Pulong Dios*. (Juan 1:1, italiko gindugang)

Ang Bag-ong Katipan nagapahayag nga ang “kabuhi nga walay katapusan . . . nangin kaupod sang Amay” (1 Juan 1:2) kag ining pareho nga “kinabuhi ara sa Iya anak” (1 Juan 5:11). Si Jesu-Kristo amo ang “Alpha kag ang Omega” “Ginsuguran kag ang Katapusan” sa Bugna 1:8. “Alpha,” ang sinugdanan nga letra ukon titik sa alpabeto sang Griyego, nagapaintiyende sang sa walay ginsuguran nga pagka-ara na daan ni Jesu-

Kristo. “Omega,” ang katapusan nga titik sang Griyego nga alpabeto, nagapunting kay Jesu-Kristo sa [hypostatic union] sa paghiusa sang Dios kag tawo sa panahon sang lya pagpakatawo ukon unang pagkari.¹⁴ Siya ang sa walay ginsuguran kag walay katapusan nga Anak sang Dios kag ang Anak ni David nga sa paghiusa sang Dios kag tawo magabalik subong Hari sang mga hari kag Ginoo sang mga ginoo sa lya ikaduha nga pagkari agud magdumala sa walay katapusan.¹⁵

Ang Dios wala sang [tinion] panahon, bisan pa sina nagmugna Siya sang panahon para sa paglabay nga kasaysayan sang katawhan. Nagahunahuna kita sa kapaigoan sang naglabay, sa karon, sa palaabuton; sang manubo ukon malawig nga mga panahon; sang mga tinuig, mga binulan, mga inadlaw mga inoras, mga minuto, mga sigundo. Apang ang Dios nagapaanggid sang aton kinabuhi sa “alisngaw” (Santiago 4:14): ari karon nga adlaw kag magakawala buwas. Indi katingalahan nga si David nagsinggit,

Ano balang tawo nga ginasapak Mo siya? (Mga Salmo 8:4a)

Bisan pa man sa walay katapusan, ang mahigugmaon nga Dios nagaamuma sang husto agud mahatag ang magrasyahong tanyag para sa aton agud makaambit sang lya kinabuhi nga walay katapusan.

“Ang nagatoo sa Anak may kabuhi nga walay

---

14. Ang Griyego nga pulong (hypostasis) nagakahulungan “tinuud nga kinaiyahan, kinaiya, matuud nga kinabuhi, pagkatinuud.” Sang ang Dios nga Anak ara sa lya kaugalingong matuud nga pagkatawo, nahimo Siya nga Dios-tawo, ang talagsahon nga tawo sa kalibutan. Ang paghiusa sang Dios kag tawo nagasaysay sa hingpit nga tawo sang pagpakatawo ni Kristo subong ang paghiusa sang duha ka mga kinaiya, diosnon kag tawhanon, sa isa ka persona sa walay katapusan (Juan 1:14, 18; Mga Taga-Roma 1:2-6; Mga Taga-Filipos 2:6-8; 1Timoteo 3:16; Mga Hebreo 1:2-3). Tan-awa ang mga pinanid 29-32. Tan-awa man ang Thieme, *The Divine Outline of History: Dispensations and the Church* (1999), 37-39; *King of kings and Lord of Lords* (2004), Dugang sa Basahon A.

15. Thieme, *The Divine Outline of History*, 71-77.

katapusan; apang ang wala nagatuman sa Anak indi makakita sang kabuhi, kondi ang kasingkal sang Dios nagapabilin sa iya.” (Juan 3:36)

Pagkahibalo sa Tanan

Ang Dios amo ang pagkahibalo sa tanan. Ang pagkahibalo sa tanan [Omniscience] nakuha halin sa Latin *omni*, sa diin nagakahulugan “tanan” kag *scientia*, “kahibalo.” Ang walay sinugdan kag walay katapusan nga Dios sa tatlo ka mga persona sa kanunay nakahibalo sang tanan nga mga butang lakip ang duha tinuud kag ang pwede sa naglabay, sini nga panahon, kag sa palaabuton nga mga panghitabo. Sa wala pa matuga ang kalibutan, ang Dios nakahibalo sang kada suliran, kada sakit sang ulo, kada tion sang imo kabuhi, lakip ang kada sala nga imo pagahimoon. Bisan pa ang lya pagkahibalo sang tanan nagapaibabaw sa panahon kag sa walay katapusan, ang lya kahibalo [kaalam] sang tanan nga mga panghitabo sa wala pa ang mga ini nahitabo wala nagasupak ukon nagasamok sa imo kabubut-on. Pinaagi sa diosnon nga pangandam, hilway ka nga sinaligan nga amo ang makapili agud sa pakig-ambit ukon pagsalikway sa grasya sang Dios. Manabat ukon mangatubang ka sa Dios para sa tanan mo nga mga pagbuut kag mga binuhatan (Mga Taga-Roma 14:12).

Ang tanang tatlo ka mga sakup sang Pagka-Dios mga may pagkahibalo sa tanan. Ang Amay amo ang “hingpit nga kahibalo ukon kaalam” (Job 37:16; cf., Mateo 6:8; 10:29-30; Mga Binuhatan 1:24); ang Anak nakahibalo “sa tanang mga butang” (Juan 16:30; cf., Mateo 9:4; Juan 2:25); kag ang Balaan Espiritu ginatawag nga “espiritu sang kaalam kag paghangup. . . paglaygay kag. . . ihibalo” (Isaias 11:2).

Pagkaara sa Tanan kag Pagkaara Bisan Diin

Ang Dios ara kag labaw Siya sa mga walay kinutuban nga

kawanangan. Siya unay kag talagsahon ukon labaw. Ang [*Immanence*] *pagkatiunay* ukon *unay* nagakahulugan nga ang lya bug-os nga kinaiya among sa tanan nga tion ara bisan diin sa kinaiyahan, sa istorya, sa tanan nga buluhaton sang katawhan (Jeremias 23:23-24; Mga Binuhatan 17:27-28). [*Transcendence*] *Pagkatalagsahon sa tanan* nagakahulugan Siya makaugalingnanon sa natuga nga kalibutan agud nga wala sang laing duug nga sudlan pa Niya. (Mga Salmo 113:5-6; Isaias 55:8-9; Juan 8:23).

Ang pagkaunay kag pagkatalagsahon ara nga katupong, agud nga “ang bilog nga kalibutan puno sang lya himaya” (Isaias 6:3b). Ang lya bilog nga kinabuhi ukon kinaiya ara sa kada duug kag babin sang kalibutan, samtang sa pareho nga tion Siya “balaan” kag “halangdon kag madungganon” sa walay katapusan sa ibabaw sang kalibutan (Isaias 6:1, 3a). Ang mga sakup sang Kabilogan sang Dios nagalikup sa kalibutan, samtang sa pareho nga tion hilway Sila nga mangin ara sa pihon nga duug, lakip ang:

1. Paghatag sang Kasugoan kay Moises (Deuteronomio 4:10)
2. Pagpakita subong [theophany] si Kristo nagpakita sa nagkalailain nga porma (Genesis 18:1; Exodo 3:2-6; Numeros 14:10; 1 Mga Hari 8:10-11; Isaias 6; cf., Juan 12:37-41).
3. Ang pagpuyo ukon pagkinabuhi sa kalibutan subong ang pagpakatawo nga persona ni Jesu-Kristo (Juan 1:14).
4. Ang pagpuyo sa tumuluo [tmuluo] (Juan 14:20, 23; 2 Mga Taga-Corinto 6:16).

Ang pagkaara sa tanan nagapamatuud nga wala sing tumuluo nga magaisahanon bisan san-o (Mga Hebreo 13:5b). Ang Amay nagahimuno sang langit kag duta [kalibutan] (Jeremias 23:23-24); ang Anak nga ara sa Amay kag ara sa tumuluo (Juan 14:20; Mga Taga-Colosas 1:27) nagasaad, “Ako

kaupod ninyo sa gihapon” (Mateo 28:20); kag ang pagkaara nga pagpuyo sang Balaan Espiritu nagapuyo sa kada tumuluo sa panahon sang simbahan (1 Mga Taga-Corinto 6:19).¹⁶

Pagkamakagagahum sa Tanan

Ang Dios makagagahum sa tanan, walay kinutuban sa iya kahanas kag kasarang kag gahum ukon pagmando. Ang iya pagkamakagagahum sa tanan nagapasalig nga “kay sa Dios walay bisan ano nga indi mahimo” (Lucas 1:37). Kon ang Dios may sukud sa bisan ano man nga balatyagon, ang pag-indi amo ang ginapahamtang sa kaugalingon, agud mangin mapinadayunon nga kaupod ang iya kinaiya. Ang Dios makahimo sang tanan nga iya pagbuut ukon ginabut-an, apang indi Niya pagbut-on ang paghimo sang tanan nga sarang Niya mahimo. (Mga Taga-Efeso 1:11).

Ang pagkamakagagahum sa tanan amo ang labaw nga diosnong gahum sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios. Ang Amay ginatawag nga “Ang Makaako” (Job 11:7) kag ang iya gahum walay sinugdan kag walay katapusan (Mga Taga-Roma 1:20). Ang gahum sang Anak nagtuga sa kalibutan kag tanan nga mga butang nagtingub kag nagadumala sini, sa pagpadayon sang kasaysayan (Isaias 40:26; cf., Mga Taga-Colosas 1:16-17; Mga Hebreo 1:3). Si Jesu-Kristo ginatawag man nga “Makaako” (Genesis 17:1, Bugna 4:8), “Dios nga Gamhanan” (Isaias 9:6), kag “Ginoo nga aton Dios nga Makaako” Bugna 19:6, KJV) kag amo ang

Gintandoan nga Anak sang Dios nga may gahum

---

16. Ang kagamhanan sang Dios sa kasaysayan sang tawo nabahin sa mga kapaigoan sa kagamhanan. Ang kagamhanan amo ang kapanahonan nga napatin-aw sa bahin sang diosnon nga pagpadayag. Ang panahon sang simbahan nag-umpisa sa circa A.D. 30 sa adlaw sing Pentekostes [pamalandong sa pagkunsad sang Balaan Espiritu], kag matapos sa indi mahibaloan nga palaabutong petsa sa tion nga ang simbahan pagabanhawon ukon sabniton. Tan-awa ang Thieme, *The Divine Outline of History*, 63-70

suno sa Espiritu sang pagkabalaan paagi sa pagkabanhaw, si Jesu-Kristo nga aton Ginoo.
(Mga Taga-Roma 1:4b)

Ang Balaan Espiritu nagasangkap sang diosnong gahum para sa mga tumuluo agud magbuhat sa plano sang Amay (Zacarias 4:6; Mga Binuhatan 1:8; Mga Taga-Roma 15:19).¹⁷

Sa panahon sang pagpakatawo, si Jesu-Kristo nagpugong sa kinaugalingnanon paggamit sang lya pagka-Dios agud sa hugut nga pag-uyon sa plano sang Amay (Juan 5:17; 6:65; 8:28; Mga Taga-Filipos 2:6-8) kag sa paghimulus sa gahum sang Balaan Espiritu (Isaias 42:1; Mateo 4:1; Lucas 4:18-19; Juan 3:34). Ang lya katuyoan amo ang magpadayag sa mga tumuluo sa panahon sang simbahan nga ang pagsalig sa plano sang Amay kag sa gahum sang Balaan Espiritu amo ang kinahanglanon agud makatoon, hunahuna, kag paggamit sang Panudlo sa Bibliya kag sa pagtuman sang kristohanon nga pagkinabuhi.

Pagkawalay Pagbalhin ukon Pagkawalay Pagbaylo

Ang Dios walay pagbaylo. Siya wala ikasarang paghimo sang ni indi makadalidali sa pagbaylo. Siya amo ang hingpit nga pagkamalig-on. Ang pinakadako nga mga ginbut-an sang Dios, ang lya pagkahibalo sa tanan, ang lya pagkamatinudanon, sa pagkatinuud ang tanan Niya nga mga kinaiya mga sa walay sinugdan kag sa walay katapusan mga parareho kag katupong (Numeros 23:19; Mga Salmo 33:11; 102:27; Malaquias 3:6). Ang lya Pulong kag lya mga binuhatan mga walay pagbaylo.

Ang kasami nga ginapamangkot, “Kon ang Dios makagagahum sa tanan, indi bala Niya *mabaylo* ang bisan ano nga butang nga lya ginahandum ukon ginatinguha?” Indi!

---

17. Ang Thieme, *God the Holy Spirit vs. The Sin Nature* (2013).

Kada kinaiya nagauyon sa lya pagkamatinud-anon. Wala sang kinaiya nga mahimong makahalili ukon makalihok sa kinaugalingon sa iban pa nga mga kinaiya sang Dios. Ini nagakahulugan nga ang Dios indi gid maglihok sa binuutbuut lang sa walay katarungan ukon sa paglapas sa kon ano man ang lya ginmando na ukon ginpahamtang sa hukmanan. Busa, ang pagkamakagagahum sa tanan sang Dios indi makasalikway ukon makasupak sa lya pagkawalay pagbaylo.

Halin sa pagkawalay pagbaylo sang Dios nagagowa ang lya pagkamatutum (Mga Panalabiton 3:22-23). Ang Balaan nga Kasulatan nagsugilon sa liwatliwat nga ang Dios matutum. Masaligan Siya sa tanan nga tion; Indi gid tugotan sang Dios ang bisan isa nga mapukan ukon magmasinulub-on. Matutum Siya sa pagtipig kag pagtuman sang lya Pulong (Mga Hebreo 6:17-19). Wala gid bisan isa sang lya saad nga napakyas (1 Mga Hari 8:56). Bisan pa man kita dimatinumanon, Siya nagapabilin nga matutum (2 Timoteo 2:13). Kaupod sa Amay “wala sang kabalhinan ukon kalainan ukon makailis nga landong” (Santiago 1:17). Si Jesu-Kristo “amo man kahapon kag karon kag sa gihapon” (Mga Hebreo 13:8). Ang Balaan Espiritu matutum sa pagbulig sa tumuluo sa tanan nga butang (Juan 14:16) kag agud sa pagtudlo sa iya sa Pulong sang Dios (1 Mga Taga-Corinto 2:13).

Kamatuuran

Ang Dios amo ang hingpit nga kamatuuran (Mga Salmo 12:6). Ang lya kamatuuran matin-aw sa lya mga Pulong (Juan 8:45-46), sa lya mga binuhatan (Mga Salmo 33:4), kag sa lya pagginawi (Bugna 15:3). Ang Dios nagapaintiyende kon ano bala ang lya ginasiling sa tanan Niya nga ginapadayag, lakip ang mga mando, mga saad, kag mga pamadlong. Ang lya pagkamatutum nagpasidungog sang lya Pulong sang kamatuuran (Mga Salmo 100:5). Ang kamatuuran sang Amay ginpamatud-an sang Anak: “Siya nga nagpadala sa akon

matuud” (Juan 7:28; cf., Juan 17:3). Sa Iya kaugalingon, si Jesus nagsiling, “Ako amo ang dalan, kag ang kamatuuran, kag ang kabuhi, walay nagaabut sa Amay, kondi paagi sa Akon” (Juan 14:6). Sa 1 Juan 5:7, “ang Espiritu amo ang kamatuuran.”

ANG BALANGAW SANG DIOSNONG KINAIYA

Samtang ang tanan nga mga hiyas sang Diosnong kinaiya mga nagapuyo sa tanan nga tatlo ka mga persona sang Kabilogan sang Dios, indi ang tanan makit-an sa pareho nga tion. Ining paghiusa sang kinaiya apang ang pagkatalagsahon sang hiyas mahimong mahulagway gamit ang kinaiya sang kasanag. Kay subong nga ang Dios isa sa kinaiya, amo man ang kasanag, kag subong nga ang Dios may madamo nga mga hiyas sa Iya kinaiya, amo man ang kasanag may madamo mga bulok ukon kolor.

Kada isa ka silak sang kasanag halin sa adlaw amo ang matin-aw nga puti kag bisan pa sa kada silak, ang tanan nga mga kolor sang balangaw ara. Makita ta ini nga balangaw kon ang silak sang puti nga kasanag ginpatipas ukon ginpapunting sa prisma; ang tanan nga mga bulok ukon kolor maggowa halin sa ubihon sa asul ukon pughaw sa berde ukon lunhaw sa dalag sa pula. Makita ta ang pagpasundayag sang bulok ukon kolor sang balangaw sa palibot ta. Kon ang puti nga kasanag nagaiwag sa butang, may pipila ka mga kolor ang mga natuhup kag ang iban napadan-ag. Ang mga kolor nga natuhup sang butang amo ang nagahatag sing kolor. Abi lang: Kon ang silak sang kasanag mag-igo ukon makudlit sa butang nga nagtuhup sa pula kag dalag, ang napadan-ag nga kolor sang butang—ang kolor nga nakita ta—amo ang asul ukon pughaw. Kon dalag kag asul ang natuhup, ang nadan-ag nga kolor amo ang pula. Sa amo man nga paagi, ang bilog nga balangaw sang diosnon nga kinaiya sa kada sakup sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios nagapabilin nga ara

kag nagapadayon bisan ano pa nga hiyas ang nadan-ag sa nahatag nga kadugayon.

Kon pananglit, ang pagpamangkot sang pamangkutanon, “Sa ano bala nga kabangdanan makahimo ang mahigugmaon nga Dios magpatagbong sang isa ka tawo sa impyerno?” nagapunting sa pagtalupangud sa diosnong kinaiya sa gugma sang Dios samtang wala nagapalakip sa lya pagkamatarong kag hukum ukon katarungan. Agud sa pagpain sa gugma sang Dios halin sa lya pagkamatinud-anon nagapakulang ukon nagapanubo ini sang lya gugma padulong sa tawhanong pagkamabinatyagon. Ang gugma sang Dios indi mabulag sa pagkahiusa sa lya pagkamatinud-anon. Ang hingpit nga talaksan sa pagkamatinud-anon sang Dios nagalantaw sa ditumuluo subong bug-os nga indi gid mabaton. Bisan pa sang kita indi pa mabaton, ang Amay “naghigugma gid sang kalibutan” nga ginpadala Niya ang lya Anak agud mamatay subong aton halili agud nga bisan sin-o ang magtoo sa Anak makaangkon sang walay katapusan nga kaangtanan sa lya (Juan 3:16). Pareho nga pagkamatarong kag katarungan nga napahalipay pinaagi sa kaluwasan nga binuhatan ni Kristo didto sa krus nagasaway kag nagpahamtang sang walay katapusan nga hukum sadtong mga nagsalikway sa lya binuhatan. Ang gugma sang Dios indi gid magsalikway sa ditumuluo; ang ditumuluo nagasalikway sa gugma sang Dios.

“Ang nagatoo sa lya wala ginatagudilii; ang wala nagatoo natagudilian na, bangud nga wala siya magtoo sa ngalan sang bugtong nga Anak sang Dios.” (Juan 3:18)

Ang mga kinaiya sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios indi gid maglihok sang kinaugalingon sa kada isa. Subong sang aton paanggid sa kasanag, tanan nga diosnong mga kinaiya kag ang tanan mga tatlo ka mga persona sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios ginpadayag sa binuhatan nga

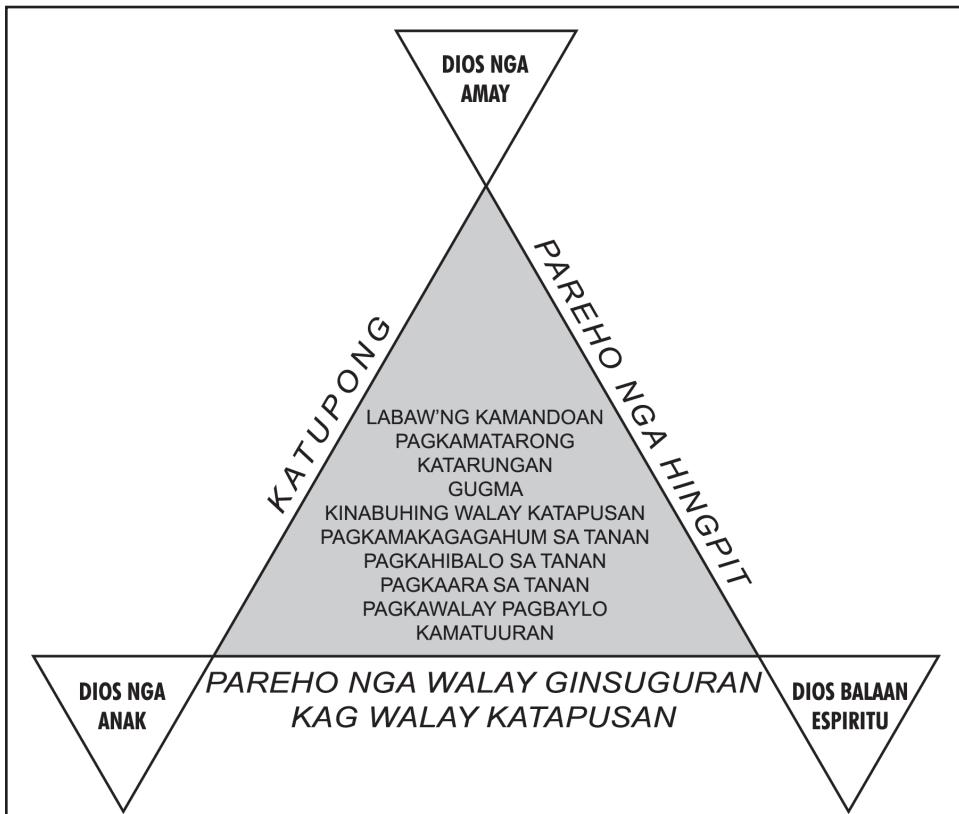
kaluwasan para sa katawhan. Ang iban nga mga kahimtangan nagapagowa sang iban ukon lain nga mga panagway sang lya kinaiya. Ang pagkamatarong kag katarungan sang Dios nagaaway kag nagahukum sa mga ditumuluo. Ang mga kinaiya sang gugma kag kinabuhi nga walay katapusan nagabaton sang tunong ukon katinawan kon ang tawo magtoo kay Jesu-Kristo. Ang pagkahibalo sa tanan kag ang labaw nga kamandoan mga sinugdanan sa plano sang Dios, samtang ang pagkawalay pagbaylo kag ang kamatuuran mga kinaunahan sa pagkamatutum sang Dios sa tumuluo.

ANG MGA KAUGALINGONG PAGKATAWO UKON PERSONALIDAD KAG MGA KATUNGDANAN SANG TATLO KA MGA PERSONA SA ISA KA DIOS

Isa ka Dios ang ara sa tatlo ka nagkalainlain nga personalidad. Ang Bibliya nagapakilala sa kalainan sang katungdanan sang kada persona sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios subong nga ang plano sang Dios para sa tawo nabuklad ukon napadayag. Apang, ang tatlo ka diosnong nga mga personalidad mga indi parareho subong sa tatlo ka bulag ukon lain nga tawhanong personalidad. Wala sang duha ka mga tawo nga may pareho nga kinaiya sang personalidad subong sa ginaangkon sang mga sakup sang Kabilogan sang Dios. Ang pagkaparareho sa kinaiya kag ang tatlo ka nagkalainlain apang magkatupong nga personalidad sang Dios mga pinakamaayo nga pagkahulagway paagi sa parehong masigkilid nga triyanggulo ukon tatlo ang kilid.

Ang Amay, ang Anak, kag ang Balaan Espiritu mga katupong, kag kapareho nga walay sinugdan kag walay katapusan, walay bisan sin-o nga persona manubo nga Dios kaysa sa iban. Sa paghulagway lamang sang Ila mga binuhatan nga may kaangtanhan sa tawo mahimong ang isa ka sakup makit-an nga subong ‘ubus sang kahimtang’ sa tion sang pagbuhat sa nagkalainlain nga babin sang diosnong plano. Ini ginbahayag

ANG TATLO KA MGA PERSONA SA ISA KA DIOS

ANG TATLO KA MGA PERSONA SA ISA KA DIOS

sa pagkamatinumanon sang anak sa plano sang Amay paagi sa pagtuman nga pagpalansang didto sa krus (Juan 4:34).

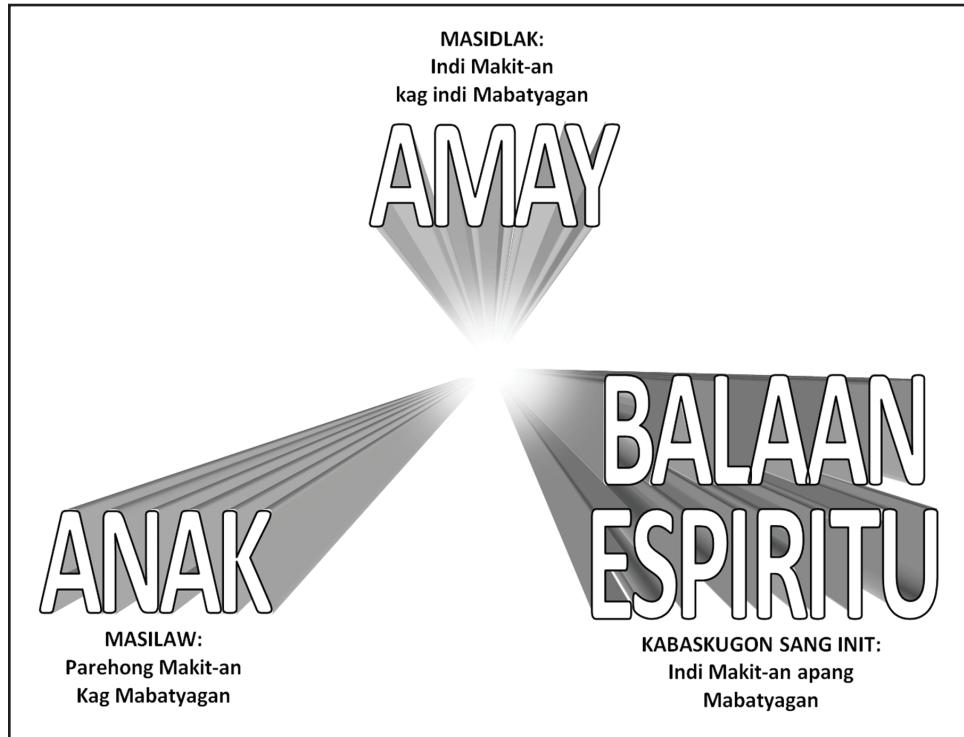
“NIYAN NAGSILING AKO [Jesu Kristo], ‘YARI KARON, NAGAABUT AKO SA PAGHIIMO SANG IMO KABUBUT-ON, O DIOS,’ ANG [ang Amay],’ SUBONG NGA NASULAT NAHANUNGUD SA AKON SA LINOKOT NGA TOLON-AN [Daan Katipan].” (Mga Hebreo 10:7)

Ang Balaan Espiritu nagapahayag man sang pagtuman paagi sa pagbutyag sa plano sang Amay sa walay pagtoo nga katawhan (Genesis 6:3; Juan 16:8).

Ang Amay amo ang architekto sang plano [tagplano]; ang Anak amo ang tagbuhat ukon manughimo sang plano; kag ang Balaan Espiritu amo ang manugpahayag sang plano. Hinumduma sa kanunay nga ang mga kabatbatan sang tagsatagsa ka mga kalihukan sang kada sakup sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios indi gid magkulang sa pagkaparareho kag pagkaturulupong sang Pagka-Dios sa tunga sang Tatlo. Bisan pa man ang kada sakup sang Kabilogan sang Dios may ara nagkalainlain nga kalihukan, indi Sila makahimo sang pagbatok sa kada isa. Ang Tatlo ka mga Persona mga nabulag kag lain, bisan pa man nga Sila isa ka Dios sa kinaiya.

Ang mga tawo nga indi makapatin-aw sang madalum kag tulukibon nga Bibliyanhong kamatuuran sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios nagapakibo lamang sa Ila pagkaara subong kaladlawan ukon binuang kag kinaraan nga pagtootoo. Bisan pa sina, ang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios amo ang indi matungkad nga hunahuna nga malayo indi malambot sang tawhanong pang-intiyende. Kon ini mga matuud, ang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios wala tani *mapadayag* sa Balaan nga Kasulatan.

Ang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios mahimong maintiyendihan, ayhan ukon basi, paagi sa pag-usisa sa ikaduha nga paanggid sa kasanag. Samtang wala sang paanggid sa kinaiyahan nga tuman makapatin-aw sa paghiusa sa tatlo ka Dios, ang yano nga pananglit ang mahimong magpatin-aw sa hunahuna. Ang kasanag amo ang isa ka butang nga katingalahaan nga may tatlo ka nagkalainlain nga mga kinaiya: nagapasidlak sang gahum, labi na sa ubihon kaayo nga balangaw; nagapasidlak ukon nagapahayag; kag mainit ukon nagahatag init. Ang kada butang ukon kinaiya nagkalainlain apang ang tanan nahiusa subong sa kasanag. Ang masidlak nga kinaiya kapareho sa Dios nga Amay, indi makita kag indi mabatyagan. Ang masilaw nga kinaiya kapareho sang Dios nga Anak, pareho nga makita kag mabatyagan. Ang kabaskugon

TATLO-SA-ISA

sing init nga kinaiya kapareho sang Dios Balaan Espiritu, mabatyagan apang indi makit-an.

Ang Diosnong Mando

Ang Dios sa tanan nga panahon nakahibalo sa lya plano para sa mga panahon kag lya ginpahayag ang lya plano sa pamaagi nga ang lya mga tinuga nga mga tawo mahimong makaintiyende. Ang teoyolohiya [kahibalo bahin sa Dios] nga pulong para sa plano sang Dios para sa katawhan ginatawag nga diosnong mando. Ang mando ginpatin-aw subong walay katapusan, balaan, makinaadmanon, pinakadako nga katuyoan sang Dios, nagkadungan nga pagtungkad sang tanan nga mga butang nga amo ukon mangin ila nga mga kabangdanan, mga palakat, mga kahimtangan, mga kaliwatan, kag mga

kaangtanan, kag magahan-ay sang ila matuud nga palaabuton sa walay katapusan. (Mga Salmo 148.6).

Sa naglabay nga walay ginsuguran—sa wala pa ang pagtuga sang mga langit, kalibutan, kag katawhan—ang mga sakup sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios naghanyang sang Ila mando. Ang mando naglakip sa pagtuga sang hingpit nga tawo subong isa ka hilway matarong nga sinaligan bisan pa man, halin sa lya pagkahibalo sa tanan, ang Dios nakahibalo nga ang kinaunahan nga tawo magagamit sang iya kabubut-on [ang pagpili kag pagbuut ukon paghukum] agud magpaketala kag maglapas sa lya. Ang kinaunahan nga sala ni Adan nagdala pagpahamtang sang silot sa iya kaugalingon kag sunud sina sa bilog nga katawhan (Mga Taga-Roma 5:12).¹⁸ Karon ang patay sa espiritu, nga katawhan walay ikasarang sa pag-agum sang kaangtanan sa Dios. Bisan pa sina, halin sa naglabay nga walay ginsuguran ang Dios sa gihapon nagahigugma sa indi takus nga katawhan sang gugma nga wala sang ginatumod, nagahandum sa pagpakamaayo sang katawhan, kag gusto magpaambit sa katawhan sang lya kinabuhi nga walay katapusan.

Busa, ang Dios nagmando nga ang sala kag ang sangputanan nga espirituhanong kamatayon sang katawhan indi magapauntat ukon magatapos sang lya plano. Ang

---

18. Ang unang sala ni Adan sa indi pagkamatinumanon nagsangko sa iya pag-angkon sang makasasala nga kinaiya. Ang makasasala nga kinaiya amo ang kinatung-an sa pagkamalalison sang tawo sa Dios, ang ginhalinan sang pagsulay, kaibog, kag tawhanong kaayo, apang indi ang ginhalinan sang sala. Ang kabubut-on [pagpili kag pagbuut] sang tawo amo ang ginhalinan sang sala. Ang makasasala nga kinaiya nagapuyo sa gagmay nga mga babin sang lawas kag nabalhin ukon napalaton pinaagi sa panublion sa panganak (Mga Taga-Roma 6:6; 7:5, 18). Sa tion sang pagkabun-ag, ang kinaunahanhang sala ni Adan ginpaangkon sa ginhulmang makasasala nga kinaiya nga ginpanubli pinaagi sa pagkabun-ag sa kada tawo agud matawo kita nga buhi sa lawas apang patay sa espiritu sa idalum sang pagkaginhamtangan sang silot halin sa katarungan kag hukum sang Dios. Napahamtangan ta sang silot indi tungud sang aton kaugalingon nga mga sala, kondi tungud sa kinaunahanhang sala ni Adan. Tan-awa ang Thieme, *The Barrier, The Integrity of God*, 63-79.

pamaagi sa kaluwasan masangkap sa pamaagi diin ang indi takus nga tawo mahimong madala pabalik sa walay katapusan nga kaangtanan kag lumalabay nga pakig-upod sa Dios nga wala sang pagpauyon-uyon sang diosnong kinaiya.¹⁹ Ang grasya sang Dios amo ang yabi. Sa idalum sang iya palakat sa grasya, ang Dios lamang magatuman sang buhat kag ang tawo magabaton sang kapuslanan nga bug-os nga malayo halin sa iya kaugalingon nga katakus ukon kasarang.²⁰

Ang binuhatan nga gintuman sang Dios para sa aton babin nahitabo sa tatlo ka mga babin: unang babin amo ang kaluwasan; ikaduha nga babin amo ang Kristohanon nga pamaagi sang pagkinabuhi ukon pagginawi; kag ang ikatatlo nga babin amo ang sa walay katapusan [eternidad]. Ang tanan nga tatlo ka mga sakup sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios nagabulig agud mahimo ang kaluwasan nga mangin matuud: Dios nga Anak, ang Ikaduha nga Persona sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios nag-uyon nga ipadala sang Dios nga Amay, ang Unang Persona sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios, diri sa kalibutan paagi sa ulay ukon birhen nga pagpanamkon kag pagkabun-ag, agud mahimong matuud nga tawo, kag agud magbayad sang silot tungud sang sala (Juan 3:16; 6:38). Ang Balaan Espiritu, ang Ikatatlo nga Persona sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios, amo ang mangin sinaligan ukon tinugyanan sang pagkapanamkon sa

---

19. Ang umalagi nga pakig-upod sa Dios amo ang hingpit nga kahimtangan sang pagkanapun-an kag ara sa idalum sa pagdumala sang Balaan Espiritu (Mga Taga-Efeso 5:18). Kon ang tumuluo makasala, madula niya ang pagpuno sang Balaan Espiritu kag ang umalagi nga pakig-upod sa Dios kag ara sa hingpit nga kahimtangan sang pagkaunudnon. Ang umalagi nga pakig-upod sa Dios kag ang pagpuno sang Balaan Espiritu mabalik pinaagi sa pagtuad sang mga sala didto sa Dios nga Amay (1 Juan 1:9). Tan-awa ang panid 22. Tan-awa man ang Thieme, *Rebound & Keep Moving!* (1993).

20. Ang grasya amo ang palakat sa plano sang Dios sa paghatag sang iya wala mahitakus nga kaloooy sa makasasala nga katawhan. Ang grasya amo ang tanan nga ang Dios hilway sa paghimo para sa katawhan nga nakapasad sa kaluwasan nga binuhatan ni Jesu-Kristo didto sa krus (Isaias 30:18).

Anak (Lucas 1:35) kag magsagubang sa lya sa bilog Niya nga kinabuhi diri sa kalibutan (Mateo 12:18, 28; Lucas 4:1, 14, 18; Juan 3:34; Mga Binuhatan 10:38).²¹

Ang birhen nga pagkabuntis nagdangat sa pagkabun-ag sang talagsahon nga tawo sang kalibutan; Si Jesu-Kristo Dios kag tawo sa isa ka persona sa walay katapusan (Lucas 2:11). May kalainan sa Dios, si Jesu-Kristo matuud nga tawo; lain sa pagkatawo, si Jesu-Kristo wala nagkunhod nga pagka-Dios. Tungud sang birhen nga pagkabuntis, ang pagkatawo ni Jesu-Kristo nabun-ag nga hingpit, wala sing makasasala nga kinaiya.

Sa kabilogan sang lya pagpangalagad diri sa kalibutan, ang Anak naghimo sa kabubut-on sang Amay (Juan 8:29; Mga Hebreo 10:9). Sa lya nga pagkatawo gintintal Siya mas labaw sa ano pa man nga butang nga aton mahunahuna ukon mahanduraw, bisan pa sina nagpabilin Siya nga wala nagpakasala. Subong nga Siya lamang ang hingpit nga sakup sang katawhan, angayan ukon takus Siya nga magbayad para sa mga sala sang tanan nga katawhan.

Kay ang bayad sang sala kamatayon, apang ang bunayag nga dolot sang Dios kabuhi nga walay katapusan kay Kristo Jesus nga aton Ginoo. (Mga Taga-Roma 6:23)

Samtang si Jesus ginabitay didto sa krus kag ginahukman sang Amay tungud sang aton mga sala, ang Balaan Espiritu matutum nga nagpadayon agud magsagubang sa lya. Sang si Kristo nagsiling, “Himpit na!” (Juan 19:30), ang aton kaluwasan

---

21. Ang birhen nga pagkabuntis ginpahinabo sang Dios Balaan Espiritu nga nagsangkap sang biyente-tres ka hingpit nga [chromosomes] binhi agud mapabinhian ang [ovum] binhi ni Maria sa biyente-tres ka hingpit nga chromosomes, nga wala nahiguan ukon namansahan sang makasasala nga kinaiya. Ang nadangatan, wala sang nahulma nga panubliong makasasala nga kinaiya nga ginpaalinton pinaagi sa lalaki kag wala sang ginpaangkon nga kinaunahan sala ni Adan. Tan-awa ang Thieme, *The Integrity of God*, 65-70, 85-87.

natuman na ukon nagingpit na. Ang tanan nga tatlo ka mga sakup sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios nagbuliganay para sa aton kaluwasan.

Ang aton pagbaton sining matahum nga gasa halin sa grasya sang Dios amo ang tanan nga nabilin. Sa ano nga pamaagi bala kita magabaton sang indi masaysay nga gasa sang Dios.

“Magtoo kay Ginoong Jesus, kag maluwas ka.”
(Mga Binuhatan 16:31b)

Ang ganhaan sa unang babin, kaluwasan, amo ang paagi sa indi matakuson nga pamaagi sang pagtoo. Sa pagtoo, ang natungdan, si Jesu-Kristo, may ara tanan nga katakus. Ang kaluwasan indi paagi sa binuhatan, kondi paagi sa pagtoo.

Kay bangud sa bugay naluwas kamo paagi sa pagtoo; kag ini indi inyo kaugalingon nga buhat, *ini amo* ang dolot sang Dios—indi bangud sa mga buhat, basi ang bisan sin-on ang tawo magpabugal.
(Mga Taga-Efeso 2:8-9)

Ang kaluwasan amo ang paagi sa pagtoo lamang sa kay Kristo lamang (Juan 3:16; 20:31). Sa tion nga magtoo ta kay Kristo, nagasulud kita sa walay katapusan nga kaangtanan kag umalagi nga pakig-upod sa Dios.

Ang ikaduhang babin nagaumpisa sa tion sang kaluwasan kag nagapadayon sa bilog nga kinabuhi sang tumuluo diri sa kalibutan. Ang Kristohanon nga pamaagi sang kinabuhi amo ang labaw sa kinaiyahan nga pamaagi sang pagkinabuhi. Ang katumanan nakasandig sa pagpagahum sang pagpuno sang Balaan Espiritu kag panudlo sang Bibliya nga nagapuyo ukon gintipon sa kalag sang tumuluo. Ang katuyoan sang Dios amo ang pagsangkap sang talagsahong mga pakamaayo para sa kada tumuluo samtang diri pa sa kalibutan.

Pagpakamaayohon ang Dios kag Amay sang aton Ginoong Jesu-Kristo, nga nakapamaayo sa aton kay Kristo sa tagsa ka pagpakamaayo nga espirituhanon sa langitnon nga mga *duug*. (Mga Taga-Efeso 1:3)

Ang subong nga mga pagpakamaayo mahimong mag-abot lamang sa tumuluo nga nagtubo sa grasya kag sa kaalam sa Manluluwas, si Jesu-Kristo (2 Pedro 3:18), pinaagi sa panudlo kag pagpuno nga pangalagad sang Balaan Espiritu (Juan 16:8).²²

Ang pagpuno sang Balaan Espiritu, ang gahum para sa Kristohanon nga pagkinabuhi kag ang yabi sa umalagi nga pakig-upod sa Dios, mapadayon pinaagi sa pagpanumbalik nga pamaagi, kinaugalingon (sa tago) nga pagtuad ukon pagkilala kag pag-angkon sang mga sala didto sa Dios. Kon kita makasala, madula ta ang pagpuno sang Espiritu kag ang umalagi nga pakig-upod sa Dios. Apang,

Kon ituad ta [kilalahon ukon angkonon] ang aton mga sala, matutum kag matarong Siya, kag magapatawad sang aton mga sala kag magatinlo sa aton sa tanan nga pagkadimatarong [mga sayup]. (1 Juan 1:9)

Ang kinaugalingon ukon tago nga pagtuad amo ang yano nga paghinganlan sang mga nahibaloan nga mga sala, lkip ang wala nahibaloan kag nakalimtan na.²³ Ang pagpanumbalik nagadangat sa pagpuno sang Balaan Espiritu kag pagbalik sa umalagi nga pakig-upod sa Dios. Ang pagpuno sang

---

22. Thieme, *Giving: Gimmick or Grace?* (1990), 24-26; *Christian Integrity* (2002), 89-94.

23. Thieme, *Rebound and Keep Moving!*

Balaan Espiritu nagapasarang sa aton agud magtoon kag mag-intiyende sang panudlo sa Bibliya kag agud magtubo sa pagkaespirituhanon halin sa pagtoon, paghunahuna, kag paghimulus sang panudlo sa Bibliya (Juan 14:26).

Ang ikatatlóng bahin amo ang plano sang Dios para sa tumuluosawalaykatapanan. Iningkinatapanan ngapagpauswag nag-umpisa sa tion sang lawasnon nga kamatayon.²⁴ Ang Dios nagsangkap man sang talagsahon nga mga pagpakamaayo para sa kada tumuluo sa walay katapanan.

“Sa balay sang akon Amay may madamong hulut; kon wala, makasugid bala Ako [Jesu-Kristo] sa inyo nga nagakadto ako sa pag-aman sa inyo sing duug?” (Juan 14:2)

Wala kita nasugiran sang bug-os nga kadak-on sang mga pakamaayo kag kasangkapan sa walay katapanan. Mabudlay maintiyendihan sang aton may kinutuban nga mga hunahuna, ang walay katapanan nasaysay sa pinulongan sang pagdili ukon pagkamalimdanon:

“Kag wala na sing *kamatayon*, ukon kalisud ukon paghibi ukon kasakit pa, kay ang nahaunang mga butang nagtaliwan.” (Bugna 21:4b)

Tungud kay ang diosnong mando amo ang grasya, ang ganhaan sang tawo pasulud kag ang katumanan sa plano sang

---

24. Ang kaliwanan sang mga tumuluo nga buhi sa katapanan sa Panahon sang Simbahan indi magkalamatay kondi magakadto sa gilayon halin sa ikaduhang bahin padulong sa ikatatlóng bahin. Ginatawag ini nga pagkabanhaw ukon pagsabnit sang simbahan (1 Mga Taga-Tesalonica 4:14-17).

ANG TATLO KA MGA PERSONA SA ISA KA DIOS

Dios kinahanglan nahiangay sa grasya. Ang Dios hingpit; Ang lya plano hingpit. Ang maayong binuhatan sang indi hingpit nga tawo sa tanan nga panahon indi takus ukon wala pulus sa hingpit nga mga talaksan sang Dios.

Ginluwas Niya kita indi bangud sa mga buhat nga aton nahimo sa pagkamatarong, kondi sa gahum sang lya kaloooy [grasya nga nagalihok], paagi sa panghugas sang bag-on pagkatawo kag pagbag-o sa [Balaan] Espiritu Santo. (Tito 3:5)

ANG TATLO KA MGA PERSONA SA ISA KA DIOS GINPADAYAG

Duha ka mga panghitabo, isa sa Daan nga Katipan kag isa sa Bag-on Katipan, matin-aw nga ginpahayag sa aton ang pagkamatuud sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios. Sang ang Dios nagtawag kay Isaias nga mangin ulipon Niya, ang manalagna ginpakitaan sang talagsahon nga panan-awon sa langit.

Sa tuig nga napatay si Hari Uzias nakita ko ang Ginoo nga nagalingkod sa isa ka trono, mataas kag nabayaw; kag ang lya mga sidsid naghil-ub sang templo. Sa ibabaw Niya nagtindog ang mga serafin; ang tagsatagsa may anum ka pakpak: sa duha gintabunan niya ang iya nawong, kag sa duha gintabunan niya ang iya mga tiil, kag sa duha naglupad siya. Kag ang isa nagsinggit sa isa kag nagsiling:

“Balaan, Balaan, Balaan, ang Ginoo sang mga kasuldadosan; Ang bug-os nga duta napuno sang lya himaya.” (Isaias 6:1-3)

Ngaa bala nga ining mga anghel nagliwatliwat sang pulong nga “Balaan” sa tatlo ka higayon? Ang ila pagdayaw ginapahitungud ukon ginahalad sa Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios. Talupangda, wala sila nagsiling, “Balaan, Balaan, Balaan ang *mga Ginoo* sang mga kasuldadosan.” Ang Dios tatlo ka persona, apang isa sa kinaiya.

Si Jesu-Kristo amo lamang ang makit-an nga sakup sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios. Si Isaias nakakita nga nagapungko Siya sa lya trono ukon harianong pungkoanan subong nga hari kag makagagahum sa tanan sang langit kag duta. Tama ka mahimayaon ang panan-aw sang pagkabalaan ukon pagkamatinud-anon sang Ginoo nga si Isaias nakakita nawong sa nawong paagi sang iya kaugalingong pagkadimatinlo (Isaias 6:5). Bisan pa naluwas na, sa ano nga pamaagi bala si Isaias ukon ang isa ka makasasala, lakin ang aton mga kaugalingon, magatindog sa atubangan sang balaan nga Dios kag magpadayon sa pagkinabuhi? Kon makita ta ang aton mga kaugalingon subong nga kita amo man gid sini, nakahibalo kita nga tungud ini sa kaloooy sang Ginoo nga wala kita gindula ukon ginpabay-an,

Bangud nga ang lya mga kaloooy wala nagauntat;
Bag-o sila agaaga;
Dako ang Imo pagkatutum. (Mga Panalabiton
3:22b-23)

Sa isa ka bahan sang kasaysayan, ang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios talagsahon nga ginpadayag diri sa kalibutan. Ini nga higayon amo ang pagbautiso kay Jesu-Kristo. Si Juan Bautista nagpahibalo ukon nagsangyaw sang unang pagkari ni Kristo kag nagbautiso sa mga tumuluo sa Suba sang Hordan agud sa pagpamatuud ukon pagkilala sa ila sa umalabot nga Ginharian. Dayon, Si Jesus nagpakita sa duug kag nagpangabay kay Juan nga bautisohan Siya. Sa una si Juan nagbalibad, nagaupak tungud sang iya pagkaditakus.

Pagkatapos lamang nagpatin-aw ang Ginoo nga kinahanglan Siya mabautisohan agud sa pagpamatuud sang lya kaugalingon sa plano sang Amay kag niyan si Juan nag-uyon sa paghimo sang pagbautiso.

Apang si Jesus nagsabat sa iya [Juan], “Pabayai ini karon; kay amo ini ang nagakaigo sa aton sa pagtuman sang bug-os nga pagkamatarong.” Niyan nagsugot siya. (Mateo 3:15)

Ang pagbautiso kay Jesu-Kristo nagalarawan sang krus sa diin “ang tanan nga pagkamatarong” mahimong matuman. Nga amo ang, Dios nga Amay mahamuut ukon malukmay sa pagkamatarong sang Anak. Ini nga bibliyanhon nga pamulong napahilabot sa panudlo sa Bibliya nahanungud sang pagbayad ukon pagpanubus sa diin nagakinahanglan nga ang Manluluwas dapat hingpit nga pagkamatarong agud mabakal ukon matubus ang kahilwayan sang katawhan halin sa ‘tiyanggihan sa ulipon sang sala.’²⁵

Sang nagkalainlain nga mga pagbautiso nga ginhinganlan sa Balaan nga Kasulatan, ang pagbautiso kay Jesu-Kristo amo ang talagsahon.²⁶ Ini nga pagbautiso nagpahayag sang bug-os nga pagkamatinumanon sang Anak sa kabubut-on sang Amay. Ang Isa nga walay sala andam sa pagpamatuud

---

25. Thieme, *Slave Market of Sin* (1994).

26. Ang English nga pulong “baptism” amo ang paghubad sang Griyego nga pulong (*baptizo*), nagakahulungan “ipasalum” ukon “ilunod ukon itusmog.” Kon ang isa ka tawo ukon butang nabautisohan ina “ginpakilala ukon ginpamatud-an” sa ikaduha nga tawo ukon butang agud nga ang kinaiya sang unang tawo ukon butang nabaylohan. May ara pito ka mga pagbautiso sa Balaan nga Kasulatan. May ara tulumanong mga pagbautiso sa tubig—kay Jesus (Mateo 3:13-17), kay Juan (Mateo 3:1-11), kag sang mga tumuluo (Mga Binuhatan 2:38, 41; 8:36-38); kag ang apat matuud nga mga pagbautiso —sang Balaan Espiritu (1 Mga Taga-Corinto 12:13), kay Moises (1 Mga Taga-Corinto 10:2), sang Kalayo (2 Mga Taga-Tesalonica 1:7-9), kag sang krus (Mateo 20:22). Tan-awa ang Thieme, *Tongues*, 30-36 Dugang sa basahon A

27. Thieme, *The Blood of Christ* (2002), 23.

sang lya kaugalingon kaupod sa mga makasasala paagi sa pagkahnukman didto sa krus subong aton halili.²⁷

Sa panahon sang tulumanon sang pagbautiso, ang talagsahon nga pagpamatuud sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios nahitabo.

Kag sang nabautisohan na si Jesus, sa gilayon nagtakas Siya sa tubig, kag yari karon, nabuksan sa lya ang mga langit kag lya nakita ang [Balaan] Espiritu sang Dios nga nagapanaog subong sang salampati, kag nagakunsad sa ibabaw Niya. (Mateo 3:16)

Ang tubig nagalarawan sa kabubut-on sang Amay para sa Anak sa panahon sang Una nga Pagkari. Sa idalum sang tubig, si Kristo nagpamatuud sang plano sang Amay para sa kaluwasan sang tawo. Sang si Jesus nagbutwa halin sa tubig, ang Balaan Espiritu, ang ikatatio nga persona sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios, nagkunsad sa ibabaw Niya “sa panagway nga lawasnon subong sang salampati” (Lucas 3:22). Paagi sini nga larawan, si Juan kag ang kada isa nga ara didto sa wala sang pagduhaduha nakahibalo nga si Jesus sa pagkamatuud ang Anak sang Dios, ang ikaduha nga persona sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios (Juan 1:33-34).

Kag yari karon, isa ka tingog gikan sa langit, nga nagasiling, “Ini hinigugma kong Anak, nga sa lya nahamuut ako [ang Amay].” (Mateo 3:17)

Ang tingog sang pagtugot naghelin sa Dios nga Amay, ang Una nga Persona sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios. Busa, sa pagbautiso kay Kristo, amo ang sinugdan sang lya pangalagad diri sa kalibutan, ang tatlo ka mga sakup sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios nagtrabaho nga nagkauyon kag nagbuliganay agud sa pagpamatuud sa kakilahanan

sang Dios-tawo. Paglabay sang tatlo ka tuig, sa wala pa Siya nagkayab sa langit, si Jesu-Kristo naghimo sa mga tumuluo nga tinugyanan agud maghalili sa lya diri sa kalibutan. Ang linagda nga pulong sang pagkapili liwat nagdala sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios sa pagpatin-aw.

“Busa lakat kamo kag himoon nga mga gintoton-an ang tanan nga kapungsuran, nga nagabautiso sa ila sa *ngalan* sang Amay kag sang Anak kag sang Balaan Espiritu.” (Mateo 28:19, italiko gindugang)

Ang mga tumuluo ginbautisohan sa “ngalan”—indi mga ngalan—sang Amay, Anak, kag Balaan Espiritu. “Ngalan” sa isa lamang ka mga kamay-ongan “Ginoo” sa Isaias 6:3, nagapamatuud nga ang Dios isa sa kinaiya apang tatlo ka mga persona. Samtang ang ginapatigbabaw sa Isaias 6:3 amo ang Tatlo-sa-Isa, sa Mateo amo ang Isa-sa-Tatlo.

SA ANO NGA PAMAAGI BALA KITA MAKAINTIYENDE SA MGA PERSONA SANG DIOS?

Sa ano bala nga paagi ang walay katapusan nga mga personalidad sang Kabilogan sang Dios mahulagway sa aton may kinutuban nga mga hunahuna? Ano bala nga kapulongan, ano bala nga pamaagi sang pagpahibalo ukon pagpahayag ukon sa manubo nga pakig-istorya ang pinakamaayo nga makapatin-aw sa tawo nga sa diin among kasami nga indi matungkad ukon mabudlay tungkaron? Isa ka pamaagi sa pagpasundayag nga ginpili gamiton sang Balaan Espiritu amo ang pamulong sang makiangayon nga diin nagagamit sang [anthropomorphisms kag anthropopathisms] mga pamulong sa paghulagway sang Dios subong may pipila ka lawasnon ukon tawhanon nga kinaiya agud maintiyendihan sang tawo apang indi ini hulagway sang matuud nga kinaiya sang Dios. Ang Dios naggamit sining paanggid sa tawhanong kinaiya kag

pamatasan sa diin sa pagkamatuuud indi Siya nagaangkon sini agud sa paghatag lamang sang kaalam kag pag-intiyende sa lya nga diosnong kinaiya kag plano. Anthropomorphisms nagpaangkon sa Dios sang mga bahin sang tawhanon lawas agud magpatin-aw sa lya naandan nga pamuhat kag ang anthropopathisms nagpaangkon sa Dios sang tawhanong balatyagon, makusog ukon nagahinamhinam nga balatyagon, kag hunahuna agud magpatin-aw sang diosnong mga plano ukon mando, mga kalihukan, kag mga pagbuut sa kapaigoan sang aton tawhanon nga katukuran sang kasayuran.

Ang pulong “Amay,” kon pananglitan, isa ka anthropopathy nga naga-awhag ukon nagabuklad sang aton pagkaanad sa hunahuna sang pagkaamay nga kaangtanan. Ang Amay indi lamang nagalarawan sa kaangtanan sa tunga sang Una kag Ikaduha nga mga Persona sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios, apang nagapatin-aw man sang aton pagkapamilya nga kaangtanan sa Dios nga Amay pinaagi sa pagpanganak (1 Mga Taga-Corinto 11:3). Sa amo man, ang mga pangalan “Anak” kag “Balaan Espiritu” nagalarawan sa aton sang mga katungdanan sang iban nga mga persona sa sulud sa Kabilogan sang Dios.

Dios nga Amay

TAGMUGNA KAG TAGPLANO

Sa Balaan nga Kasulatan, ang amay amo ang ulo [pangulo] sang pamilya (1 Mga Taga-Corinto 11:3). Ang Dios nga Amay amo ang katim-osan ukon sulundan sang pagkaamay kag amo ang kinataasan nga gahum sa tanan nga mga butang (1 Mga Taga-Corinto 8:6). Ang ngalan ukon titulo “Amay” nagapatigbabaw sa hingpit nga gahum sang Unang Persona subong ang tagmugna sang diosnon nga plano para sa katawhan (Juan 14:24; Mga Taga-Efeso 1).

Isa ka Dios kag Amay naton nga tanan [mga tumuluo] nga sa ibabaw sang tanan [gamhanan] kag yara sa tanan [pagkaara sa tanan] kag sa sulud sang tanan [pagpuyo sang Amay].²⁸ (Mga Taga-Efeso 4:6)

Bisan pa ang Dios nga Amay wala nagapasulabi sa iban nga mga sakup sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios bisan sa klase ukon sa kahimtang ukon ranggo, apang katupong sa Anak kag sa Balaan Espiritu.

Sa naglabay nga walay ginsuguran, ang Amay nagplano kag nag-andam sang tanan nga ara, nga amo, ukon nga amo gid (Genesis1:1). Siya “ginlatidan Niya ang sadaran sang duta” (Mga Hulubaton 8:29), gin-andam ang mga kinaiyahan (Job 28:25-27), kag nagpahimutang sa mga utlanan sa mga dagat (Job 38:11). Gintuyo sang Amay ang paghimo sang tawo (Genesis 1:26) kag sa pag-amuma sa iya sa grasya (Mga Taga-Efeso 1:2, 4; 2:8-9). Tanan nga pagplano kag pamuhat sang Amay amo ang mga pagpasundayag sang lya kinaiya.

AMAY NI JESU-KRISTO

“Ang Dios kag Amay sang aton Ginoong Jesu-Kristo” amo ang isa ka titulo sang Unang Persona (2 Mga Taga-Corinto 1:3; 11:31; Mga Taga-Efeso 1:3; Mga Taga-Colosas 1:3; 1 Pedro 1:3). Ini nga titulo nagapahayag sang kaangtanan sa tunga ni Kristo kag sang Amay. Si Kristo pareho nga ang pagpabutyag sang Amay kag ang kinatung-ang bahin ukon tinutuyo sang lya plano (Juan 1:14; 2 Mga Taga-Corinto 4:6; Mga Taga-Efeso 3:11; Mga Hebreo 1:2).

---

28. Ang pagpuyo sang Dios nga Amay dumalayon, hingpit nga kahimtangan nga naangkon sa tion sang kaluwasan sang kada tumuluo sa Panahon sang Simbahan (Juan 14:23; Mga taga-Efeso 4:6; 1 Juan 4:15).

Wala gid sing tawo nga nakakita sa Dios [ang Amay], ang bugtong nga Anak [talagsahon nga pagkabun-ag ni Jesu-kristo], nga yara sa sabak sang Amay, nagpahayag Siya sa *Iya*. (Juan 1:18)

Ang kaangtanan sang Amay kag anak ara na halin pa sang naglabay nga walay ginsuguran sa diosnon nga mando (Juan 17:5, 24). Bisan pa nga walay katapusang katupong sa Amay (Mga Taga-Filipos 2:6), ang Anak nagalihok sa ubus nga katungdanan agud sa pagtuman sa maluwasong kabubut-on sang Amay. Subong sini nga pamulong pareho sa “Iya bugtong [talagsahong nabun-ag] nga Anak” (Juan 3:16) kag “ang bugtong nga Anak sang Dios” (Juan 3:18) kinahanglan gid maintiyendihan sa kahulugan sang talagsahong katuyoan sang Ikaduhang Persona sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios. Bisan pa man Dios sa walay katapusan, nagpadayon Siya halin sa Amay nga magpakita sa unud (Juan 1:14; 8:42). Si Jesu- Kristo amo ang isa lang gid nga natawo sa kalibutan nga wala sing makasasala nga kinaiya (1 Pedro 1:19) pinaagi sa birhen nga pagkapanganak (Mga Salmo 2:7; Isaías 7:14; Mateo 1:23) kag ang isa lamang nga angayan magbuhat subong halili agud pagahukman tungud sa mga sala sang katawhan (Isaías 53:4-6; Mga Hebreo 9:16b, 28a; 1 Juan 3:5).

AMAY SANG TANAN NGA MGA TUMULUO

Sanglit nga ang Dios nga Amay amo ang tagplano sang kaluwasan, tanan nga mga tumuluo mga sa kada linawas ukon kaugalingon kag sa walay katapusan may kaangtanan sa Iya pinaagi sa bag-ong pagkatawo ukon pagkahimugso (Mga Taga-Efeso 1:5; 3:14-15; 4:6). Ginatawg kita mga anak sang Dios (Juan 1:12; Mga Taga-Galacia 4:6-7). Sukwahi sa kasami nga hunahuna sang pagkaamay sang Dios sa bilog nga kalibutan, ang Dios *indi* amay sang tanan nga katawhan (Juan 8:42, 44) kondi ang Amay sang tanan nga mga tumuluo. Ang

pagkasakup sa pamilya sang Dios indi gulpi ukon dayondayon lang, kondi amo ini ang sangputanan ukon nadangatan sang yano nga pagbuhat sang pagtoo kay Jesu-Kristo.

Kay kamo tanan mga Anak sang Dios, tungud sa pagtoo kay Kristo Jesus. (Mga Taga-Galacia 3:26)

Subong mga sakup sang lya pamilya, mahimo ta tawgon ang Dios “Amay” (Mga Taga-Roma 8:15).

Subong sang tanan nga mahigugmaong mga amay, ang Dios nga langitnong Amay nagasangkap sang kon ano ang pinakamaayo para sa lya mga kabataan (Mateo 7:11). Tanan naton nga mga ginakinahanglan mabuganaon nga nasugata kag nahatag na sa naglabay nga walay sinugdan pinaagi sa diosnong mando kag hukum. Subong isa ka pasalig sa sining walay katapusan nga kasangkapan, ang Dios nga Amay wala lamang nagapuyo sa kada tumuluo (Juan 14:23; Mga Taga-Efeso 4:6), kondi isa ka kaugalingon nga tagpasalig sa sining mga pakamaayo. Ining mga pakamaayo paagi sa grasya nagalakip sa tanang mga gasa nga nahatag sa tumuluo sa unang babin, ang kaluwasan;²⁹ sa ikaduhang babin, nagalakip sang mga saad kag panudlo sa Bibliya; kag sadtong ginhatag sa ikatatlóng babin, sa walay katapusan.

Kag sa panublion *nga* dimadinulunton, walay dagta, kag nagapadayon, natigana sa langit tungud sa inyo. (1 Pedro 1:4b)

Pareho sang tanan nga mga kabataan kita nagakasala kag nagpakyas sang aton langitnon nga Amay. Kag niyan gindisiplina ta sang Amay para sa aton kaugalingon nga kaayohan (Mga Hebreo 12:5-11). Bisan pa sina ang aton Amay

---

29. Ang tumuluo sa Panahon sang Simbahan magabaton sa labing gamay kuwarenta ka mga gasa halin sa Dios sa tion sang kaluwasan. Tan-awa ang Thieme, *The Plan of God* (2003), Dugang sa basahon.

sa tanan nga panahon andam sa pagbaton sang lya mga anak pabalik sa pakig-upod sa gilayon nga kita magbalik sa lya plano paagi sa tinago, kag diritso nga pagtuad sa lya (1 Juan 1:9).³⁰

Dios nga Anak

ANG TALAGSAHON NGA TAWO [PERSONA] SANG KALIBUTAN

Si Jesu-Kristo, ang Ikaduhang Persona, amo lamang ang makit-an nga sakup sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios (Juan 1:14, 18; 14:9). Nakilala Siya subong Dios nga Anak kag ang Ginoong Jesu-Kristo. Ang lya titulo, “Ginoo,” sa diin Κύριος (*Kurios*) sa Griyego kag Yahweh sa Hudiyo, nagapahayag sang lya pagka-Dios. “Jesus,” diin mahimong nabatbat “Manluluwas,” amo ang ngalan sang lya pagkatawo kag nagakahulugan sang lya maluwason nga binuhatan sa aton babin (Mateo 1:21). Ang ngalan “Kristo,” nagkahulugan “ang Isa ka Hinaplasan ukon Pinili” ukon “Manluluwas,” nagapahayag sang lya katungdanan sa pagkamanalagna, pari, kag hari sa Israel.

Subong nga talagsahong tawo sang kalibutan, si Jesu-Kristo nagaangkon sang duha ka mga kinaiya nga indi mabulag nga pagkahiusa “sa paghiusa sang Dios kag tawo” sa walay pagkawala ukon pag-impon sang bulag nga kaugalingon ukon kakilanlan, sa walay pagkawala ukon pagbalhin sang kabtangan ukon mga kinaiya, ang paghiusa nga nangin kinaugalingon kag walay katapusan. Siya amo ang walay pagkakubus nga pagka-Dios kag matuud nga tawo sa isa ka persona sa walay katapusan (Mga Taga-Roma 1:2-6; Mga Taga-Filipos 2:6-8; 1Timoteo 3:16). Nagaangkon Siya sang kada kinaiya sang pagka-Dios kag sa walay katapusan nga may kaangtanan sa duha pa ka mga sakup sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios (Isaias 48:16; Juan 1:1-4; Mga Hebreo 5:5).

---

30. Thieme, *The Prodigal son* (2001); *Rebound & Keep Moving!*

Kay sa lya nagapuyo sing lawasnon ang bilog nga kabug-osan sang pagka-Dios. (Mga Taga-Colosas 2:9)

Subong Dios, si Kristo may ara tanan nga gahum (Mateo 28:18), nagaangkon sang kinabuhi sa lya kaugalingon (Juan 5:26), nagapanghatag kinabuhing walay katapusan (Juan 10:28), nagapatawad sang mga sala (Mateo 9:6; Marcos 2:7), kag nagahimo sang paghukum (Juan 5:22). Subong Anak sang Dios (Mga Taga-Roma 1:1-4), si Kristo amo ang “matuud nga hulagway sang lya [ang Amay] kinaiya” (Mga Hebreo 1:3). Sa talagsahong mga higayon sang Siya nagpahayag sang lya kaugalingon subong ang “Anak sang Dios.” nasukmatan ukon napasal-an Siya nga tampalasan (Juan 10:33) kag gintinguhaan nga patyon (Juan 5:18). Madamo sadtong nakabati sang lya pag-angkon sa pagka-Dios kag Manluluwas mapintas nga nagsalikway sadto nga pag-angkon.

Subong ang “Anak sang Tawo” (Lucas 19:10), si Kristo nakaangkon sang “pagkamay-ong” kag “porma” sang tawo (Mga Taga-Filipos 2:7). Naghatag Siya sang dakong kabangdanan sa sini nga ngalan ukon titulo sa madamong higayon kaysa iban nga ngalan sa tion sang lya pangalagad diri sa kalibutan. Sanglit nga ang lya pagka-Dios ara sa tanan nga panahon (Juan 1:1), nagapunting Siya karon sa sina nga kon diin bag-o kag sa diin kinahanglan man maintiyendihan—ang lya pagkatawo (Mateo 1:25). Sa panahon sang lya pagkinabuhi diri sa kalibutan, si Jesus nakaagi kag nahanas sa lawasnon, sa kaisipan, kag sang espirituhanong pagtubo (Lucas 2:40, 52). Nakahibalo kag nakabatyag Siya sang pagkalapyo (Juan 4:6), gutum (Mateo 4:2), uhaw (Juan 19:28), pagtilaw (Mga Hebreo 4:15), pag-antos (Mga Hebreo 2:18), kag kamatayon (Lucas 23:46).

Sang ang Dios-tawo ara sa paghiusa sang Dios kag tawo naghambal halin sa lya diosnon nga kinaiya, si Kristo nagtudlo

sa Dios subong Iya Amay; sang Siya naghambal didto sa krus halin sa Iya tawhanon nga kinaiya, nagapunting Siya sa Amay subong Iya Dios (Mateo 27:46; cf., Juan 20:17). Bisan pa sina ang Iya pagkatawo wala gid mawala kag makulangan halin sa Iya pagka-Dios ni halin sa Iya pagkatupong sa Amay kag sa Balaan Espiritu (Juan 5:23).

Si Jesus matin-aw nga nagpahayag sa Daan nga Katipan subong:

1. Ang Taglalang (Genesis 2:7; cf., Juan 1:3, 10; Mga Taga-Roma 11:36; Mga Taga-Colosas 1:16-17),
2. Ang Anghel sang Ginoo (*Yahweh [Ginoo]*, Genesis 16:10; 22:11; Mga Hukum 13:17-23; cf., Juan 1:18).³¹
3. Ang Mesiyas ukon ang Isa ka Pinili nga Hinaplasan (Mga Salmo 2:2; Daniel 9:25; cf., Juan 4:25-26). Siya paliwatliwat nga ginpakilala nga amo ang *Yahweh [Ginoo]*.

Ang Bag-ong Katipan nagsulat sang Iya buluhaton sa pagpangalagad kag ginpasangkad sang husto ang aton pag-intiyende sang Iya pagkatawo kag mga binuhatan.

ANG IYA PAGPAKATAWO

Ang pagpakatawo sang Anak sang Dios, ang Iya pag-abot paagi sa unud, kag Iya paghiusa sa Dios kag tawo amo ang pinakasadsaran sang Kristyanismo ukon Pagkakristohanon. Agud sa pagsangkap sang kaluwasan para sa katawhan, ang Anak kinahanglan mahimong isa ka matuud nga sakup sang katawhan. Subong gamhanan kag walay katapusan nga Dios, wala Siya salabton sa hukmanan ukon sang kamatayon

---

31. Ang Anghel sang Ginoo amo ang *makit-an* nga kapahayagan sang Dios, ang Ikaduha nga Persona sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios sa Daan nga Katipan, nga amo ang wala na nagpakita subong nga Anghel sa Bag-ong Katipan pagkatapos si Jusu-Kristo aran sa Iya pagkatawo.

didto sa krus. Daw ano ka katingalahan nga paninguha para sa Taglalang ukon Manugtuga sa pagpakubus sang lya kaugalingon sa pagpaketupong sa lya kaugalingon nga mga tinuga nga Siya basi magbayaw sa aton didto sa lya kaugalingon nga duug sang himaya! Sa katumanan sang panahon (Mga Taga-Galacia 4:4), si Jesu-Kristo ginpanamkon kag ginbuntis paagi sa Balaan Espiritu kag ginpanganak sang isa ka birhen (Lucas 1:31-35) “ginpakilala sa unud” (1 Timoteo 3:16) kag “nagpuyo sa tunga naton” (Juan 1:14).

Sa panahon sang lya buluhaton sang pagpangalagad diri sa kalibutan, ginpasundayag Niya ang himaya kag ang pagkahibalo sa tanan sang Dios (Marcos 9:2-8; Lucas 9:29-35; 2 Mga Taga-Corinto 4:6), bisan pa nagkari Siya sa labing dako nga kabangdanan agud ipakilala ang gugma sang Dios (1 Juan 4:9-10). Ang pinakamataas nga pagpamatuud sina nga gugma amo ang krus.

Apang ang Dios nagapakilala sang lya kaugalingon nga gugma sa aton nga sang makasasala pa kita si Kristo napatay tungud sa aton. (Mga Taga-Roma 5:8)

Bisan pa man Siya wala sang sala, ang hingpit nga kinabuhi lamang indi gid makaluwas sa aton. Ang lya mga katingalahan ukon mga milagro, sa diin nagpakilala sang mga kalig-unan ukon kamatuuran sang lya pagkamanluluwas, nagpalukmay ukon nagpamag-an lamang sa pag-antos sa kinabuhi sang mga pipila lamang. Agud nga masangkap ang kaluwasan para sa tanan nga katawhan, si Jesu-Kristo *kinahanglan mahimong “tawo” ukon “sa unud” agud maghalili sa aton kag mahukman tungud sa aton mga sala*. Ang hingpit, walay sala nga pagkatawo ni Jesu-Kristo kinahanglan magbayad sa silot tungud sa aton mga sala.

Ang silot nga ginpahayag sang Dios tungud sang sala amo ang espirituhanong kamatayon, ang pagkahamulag sa

Dios sa idalum sang pagkahnukman ukon napahamtangan sang silot (Genesis 2:17; cf Genesis 5:3-5; Mga Taga-Roma 5:12). Agud makabayad sina nga silot, si Kristo, subong aton halili, kinahanglan mag-ako kag magpas-an sang mga sala sang kalibutan sa lya pagkatawo kag kinahanglan mahukman sang Amay (Mateo 27:46; 1 Pedro 2:24). Masakit kaayo ukon mangutngut ang kasakit sang pag-antos ni Kristo samtang gin-ako kag ginpas-an Niya ang mga sala sang kalibutan nga ang Amay nagpandong ukon nagtabon sang pag-aliwasa sang lya Anak kag nagtabon sa bungyod sang Golgota sa bug-os nga kadulum (Lucas 23:44). Pagkatapos ang Dios naghukum sang kada sala—sa nag-agì na, sa karon, kag sa palaabuton—si Jesus nagsiling, “Himpit na!” (Juan 19:30). Si Jesu-Kristo nag-antos sang espirituhanong kamatayon para sa tanan. Ang pamuhat sang kaluwasan nahimpit na. Dayon, paagi sa paghimo sang lya kaugalingon nga kabubut-on [ang pagpili kag pagbuut], si Jesus nagbiya sa lya lawasnon nga kinabuhi.

Ang lawasnon nga kamatayon nagapahamulag sang lawas halin sa kalag kag tawhanon nga espiritu apang indi gid magatapos sang pagkauligmat ukon pagkahibalo sang kalag kag espiritu. Sa sulud sa tatlo ka adlaw kag tatlo ka gab-i sunud sang paglansang, ang lawas ni Jesu-Kristo ginlubong (Lucas 23:50-53). Ang lya tawhanon nga kalag nagkadto didto sa paraiso (Lucas 23:43).³² Ang lya tawhanon nga espiritu nagkadto didto sa atubangan sang Amay (Lucas 23:46).

Ang tanan nga tatlo ka mga sakup sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios may ara babin sa pagkabanhaw ni Kristo. Pagkatapos sang tatlo ka adlaw, ang pagkamakagagahum sa tanan sang Dios nga Amay (Mga Binuhatan 2:24; Mga Taga-Roma 6:4; Mga Taga-Efeso 1:20; Mga Taga-Colosas 2:12; 1 Mga Taga-Tesalonica 1:10; 1 Pedro 1:21), ang pagkamakagagahum sa tanan sang Dios Balaan Espiritu (Mga Taga-Roma 1:4; 8:11; 1 Pedro 3:18), kag ang pagkamakagagahum sa tanan

---

32. Thieme, *Victorious Proclamation*, 19-22.

sang Dios nga Anak nagbanhaw kay Jesu-Kristo halin sa pagkamatay (Juan 2:18-21; 10:14-18). Si Jesus “nabanhaw halin sa pagkamatay pinaagi sa himaya [gahum] sang Amay” (Mga Taga-Roma 6:4) nga amo ang nagbalik sang lya tawhanon nga espiritu sa lya lawas didto sa lubnganan. Siya “nahimong buhi sa Espiritu” (1 Pedro 3:18) sang ang Balaan Espiritu nagbalik sang lya kalag sa lya lawas, ang Dios nga Anak nagpaigo kag nagtuga sang lya kaugalingong nabanhaw nga lawas (Mga Taga-Colosas 1:16). Si Jesus naggowa halin sa lubnganan (Mateo 28:6) kaupod ang lya kalag kag espiritu nga naghiusa sa nahimaya, indi na gid mapatay nga nabanhaw nga lawas. Siya lamang ang tawo halin pa sadto ang mabanhaw. Ang pagkabanhaw ni Kristo kaupod ang nahimaya nga lawas nagapasalig sa palaabuton nga pagkabanhaw kag walay katapusang kinabuhi sang tanan nga mga tumuluo (1 Mga Taga-Corinto 15:22-23, 54).³³

Sa panahon sang Pagpakatawo, ang pagkatawo ni Kristo nahimong ubus kaysa mga anghel, apang pinaagi sa pagkabanhaw, pagkayab, kag pagpakigtingub ukon pagpaki-upod, ang lya pagkatawo nahimong mas mataas pa kaysa mga anghel (Mga Hebreo 1:4; 2:9). Ang lya pagkalansang kinahanglan mahitabo sa wala pa ang lya kahimayaan. Ang krus kinahanglan magaabot ukon mahitabo sa wala pa ang korona ukon puronpurong.

ANG IYA KAHIMAYAAN

Kuwarenta ka mga adlaw pagkatapos sang lya pagkabanhaw—sang tion diin ang Ginoo “nagpahayag sang lya Kaugalingon nga buhi Siya”. . . pinaagi sa madamo nga

---

33. Ang [resurrection] pagkabanhaw ukon pagkabuhi liwat mahitabo kon ang tumuluo makabaton sang nabanhaw nga lawas nga indi na gid mapatay. May kalainan ini sa kahimtangan sang [resuscitation] ang pagpabuhi liwat ginakilala sa Balaan nga Kasulatan, sa diin ang patay nga tawo ginpabalik sa pagkabuhi sa iya nga mamalatyong lawas apang sunud sina mapatay man liwat (Juan 11:43-44; 12:10).

mga makadani nga mga pagpamatuud”—Makit-an gid Siya nga nagtaliwan halin sa sini nga kalibutan kag nagsulud sa langit (Mga Binuhatan 1:2-3, 9-10). Didto si Kristo nagpasundayag sang lya Kaugalingon, ang kinaunahan nga nabanhaw'ng tawo sa langit, kag ginbaton sang Amay subong hingpit kag nagaisahanon nga halad tungud sa mga makasasala nga katawhan (Mga Hebreo 9:24-28). Sa lya pagsulud sa langit, ang Dios-tawo “naglingkod [nakig-upod] sa too nga kiliran sang Pagkahalangdon [Amay] sa hitaas” (Mga Hebreo 1:3). Ang lya pagtingub ukon pag-upod nagahulagway sang lya bug-os nga pagkamabaton sa Dios sa lya nga pagkatawo (Mga Salmo 110:1; Mga Hebreo 1:13). Sa too nga kiliran sang Amay, ang duug sang dungog, si Kristo nagpadayon sang lya buluhaton sa pagpangalagad subong aton manugpatunga, mataas nga pari, kag maglalaban ukon manugbulig (Mga Hebreo 7:25; 8:1; 1 Juan 2:1).

Subong makit-an nga persona sa Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios, si Jesu-Kristo, ang [Shekinah Glory] makit-an nga hulagway sang himaya sang Dios, nagpuyo kaupod sang Israel sa balaanon nga simbahan sang Hudiyo ukon balay-ampoanan. Siya ang Dios sang Israel (Levitico 26:11-12) nga amo ang pagkaara sa Balaan sang mga Balaan nga ginbahayag pinaagi sa masidlak nga panganod sa ibabaw sang kayangkayang ukon simbahan (Exodo 40:34-38). Sa tion sang Pagpakatawo, ang makit-an nga Kristo ‘himaya sang Dios’ ukon nagpuyo sa tunga sang mga katawhan nga ara sa unud ukon lawas (Juan 1:14). Ang lya nagasidlak nga himaya natabo nga nakit-an ni Pedro, Santiago, kag Juan sa panahon sang lya buluhaton sang pagpangalagad diri sa kalibutan (Mateo 17:1-5). Pagkatapos sang lya pagkayab, ang balaanong kayangkayang ukon simbahan para sa lya pagpuyo ginbalhin sa lawas sang tumuluo (Juan 14:20; 17:23, 26; Mga Taga-Colosas 1:27-29). Karon, nagapakig-ambit kita sang lya himaya sa sining duha diri samtgang buhi pa sa kalibutan kag amo man sa walay katapusan (2 Mga Taga-Corinto 3:18).

ANG IYA PAGBALIK

Sa langit si Jesu-Kristo nagaandam sang duug para sa mga tumuluo sa Panahon sang Simbahan nga sa nagkalainlain ginatawag: Iya Nobya [bride, parangasaw-on ukon bag-ong kinasal nga babayi] (Bugna 19:7); ang Simbahan (Juan 14:1-3); ang lawas ni Kristo (Mga Taga-Efeso 4:11-12); kag ang harianon nga pamilya sang Dios (1 Pedro 2:9; Bugna 1:6; 5:10). Diri sa kalibutan ang Iya harianon nga pamilya ginforma paagi sa pagbautiso sang Balaan Espiritu nga amo ang nagbutang sang kada tumuluo sa Panahon sang Simbahan sa pagkahiusa kay Kristo sa tion sang pagtoo sa Iya (Mga Taga-Galacia 3:1-5, 14, 26-27; Mga Taga-Efeso 4:4-5; 2 Mga Taga-Tesalonica 2:13-14).

Sa tion nga ang Iya harianon nga pamilya bug-os na, si Kristo manaog halin sa langit kag tipunon ang tanan nga mga tumuluo sa Panahon sang Simbahan, patay kag buhi, agud magsugata sa Iya sa kawanangan (1 Mga Taga-Tesalonica 4:16-17).³⁴ Subong nga ang harianon nga pamilya natipon sa Iya agud mag-upod sa Iya sa walay katapusan, ang tanan nga mga sakup makabaton sang lawas parehas sang Iya nahimaya nga nabanhaw'ng lawas (1 Mga Taga-Corinto 15:51-53; Mga Taga-Filipos 3:21). Ang Iya kamatuuran kag ang Iya Pagkawalay pagbaylo nagapasalig sang Iya saad. Busa, ang pagkabanhaw sang Simbahan mahimong "balaan ukon bulahang paglaum" sang kada tumuluo (Tito 2:13).

Pito ka tuig pagkatapos sang pagkabanhaw ukon Pagsabnit sang Simbahan, si Jesu-Kristo, ginaupdan sang Iya Nobya, ang Simbahan (1 Mga Taga-Tesalonica 3:13; Judas 14; Bugna 19:14), magabalik "subong sa kilat nga halin sa sidlakan, kag magasidlak bisan pa sa katunuran" (Mateo 24:27). Sa Iya nga unang pagkari, nag-abot Siya sa idalum sang pagpaubus

---

34. Para sa dugang pa nahanungud sa Pagsabnit, tan-awa ang Thieme, *The Divine Outline of History*, 134-37.

(Mga Taga-Filipos 2:5-8) agud pagahukman; sa lya ikaduha nga pagkari, magapakita ukon magaabut Siya sa gahum kag kahimayaan (Mateo 24:30; 26:64) agud maghukum agud magpalakat sang gubat ukon gira, agud magdumala (Bugna 19:11, 15-16). Kada mata makakita sa magabalik nga makagagahum sang langit kag sang duta, ang dilaab sang kalayo” kag sa lya ulo may madamo nga mga korona ukon purongpurong (Bugna 1:7; 19:11-12).

Sa pagkapildi sang tanang yawan-ong gahum ukon kusog, ang linibo nga ginharian matukod diri sa duta kag si Kristo maga-umpisa sang lya pagdumala sang walay katapusang pagkamatarong. Sa katapusan sang tukma nga isa ka libo ka mga tuig sang hingpit nga kakahimtangan, magahukum Siya sang tanang ditumuluo sa wala pa ang lya dakong maputi nga trono (Bugna 20:11-15) kag magasilot sa ila didto sa linaw sang kalayo sa pagsalikway sang lya pagluwas nga binuhatan para sa ila nga babin. Dayon, ining kalibutan karon pagagub-on (2 Pedro 3:10), kag ang bag-o nga mga langit kag ang bag-o nga kalibutan pagatugahan. Si Ginoong Jesu-Kristo magadumala sang lya walay katapusan nga ginharian (2 Pedro 1:11) sa idalum sa gahum sang Amay (Bugna 22:3) kag sa hingpit nga pagkahiusa sa lya (1 Mga Taga-corinto 15:28). “Ang bilog nga kalibutan [mangin] puno sang lya himaya” (Mga Salmo 72:17-19). Sa pagkamatuud ang aton dili katupungang Kristo, “ang kordero nga gin-ihaw” (Bugna 13:8), amo ang “takus... agud magbaton sang gahum kag mga kamanggaran kag kaalam kag kusog kag dungog kag himaya kag pagpakamaayo” (Bugna 5:12).

Ang Dios nga Balaan Espiritu

ANG PERSONA SANG ESPIRITU

Ang pipila nga nagsalikway sa panghunahuna sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios nagatinguha sa pagpakubus sa Balaan Espiritu nga wala pulus kondi kahaylohan, subong

sang pipila ka panan-awon nga ang Anak subong tawo lamang. Apang ang pagkaespiruhanon ukon walay lawas ukon kahulugan sang espiritu wala nagahimo sa lya sang bisan ano nga pagka-ubus nga persona kaysa Amay, nga katupong kag pareho nga indi makit-an. Ang pamulong [“ghost”] “kalag ukon anino, ukon kalag sang patay nga lawas” nagapatalang sa pagbadbad sang πνεῦμα(*pneuma*), nga nagakahulugan “espiritu.” Wala sing pulong sa Griyego para sa ‘ghost’. Ang labing malapit nga pulong amo ang φάντασμα(*phantasma*, Mateo 14:26), nga nagakahulugan “nagtuhaw subong kalag.” Apang ini nga pulong wala gid gingamit sang ikatatlo nga persona sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios. Ang Balaan nga Espiritu matuud nga persona sa pareho nga kahulugan ukon pangisip nga ang Amay kag ang Anak mga persona (2 Mga Taga-corinto 13:14; 1 Pedro 1:2).

Ang madamo nga ngalan ukon titulo sang Dios Balaan Espiritu sa sinning duha Daan kag Bag-ong mga Katipan nagapahayag sang lya Pagka-Dios kag nagpadayag sang lya kaangtanan sa iban nga mga sakup sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios. Nahanungud sang lya mga kinaiya, ginatawag Siya “Espiritu sang pagkabalaan” (Mga Taga-Roma 1:4), “Espiritu sang kabuhi” (Mga Taga-Roma 8:2) “Espiritu sang kaalam” (Isaias 11:2), kag “Espiritu sang kamatuuran” (Juan 14:17). Ining mga ngalan ukon titulo subong “Espiritu sang Dios” kag “Espiritu sang aton Dios” (Genesis 1:2; Mateo 3:16; 1 Mga Taga-Corinto 6:11) kag “Espiritu sang inyo Amay” (Mateo 10:20) may kalabutan sa Balaan Espiritu didto sa Amay samtang ang “Espiritu ni Kristo” kag “Espiritu ni Jesu-Kristo” (Mga Taga-Roma 8:9; Mga Taga-Filipos 1:19), “Espiritu sang lya Anak” (Mga Taga-Galacia 4:6), kag “Espiritu sang Ginoo” (Mga Binuhatan 5:9) nagapasilabot sa lya sa Anak. Ini nga mga ngalan wala nagakahulugan nga kinaiya lamang Siya sang Dios. Wala sing mga kinaiya nga ginhingalan sang nahingalang mga kambyongalan “Siya” “Niya” kag “Iya.” Ni ang kinaiya mahimong “magatudlo sa inyo padulong sa tanan

nga mga kamatuuran” (Juan 16:13-15) ukon magpabalik kag maghatag kinabuhi (Genesis 1:2; Job 33:4). Ini nga mga ngalan nagapunting sa Balaan Espiritu subong bulag kag lain nga persona.

Ang pulong “Espiritu” nagsaysay sa kalainan sang katungdanan sang lya persona, sanglit nga ang Amay kag Anak mga espiritu man (Juan 4:24). Ang Balaan Espiritu amo ang indi makit-an nga gahum sang Dios, ang persona sa diin pinaagi sa lya ang diosnong gahum ginpahayag. Sa subong sini ginapadayag Niya ang plano sang Dios diri sa duta kag amo ang tinugyanan ukon sinaligan para sa pagbuhat ukon paglihok sang Kristohanon nga pamaagi sang pagkinabuhi.

Ang katungdanan sang Balaan Espiritu kinahanglan indi ikatalang ukon ikalibog sa iban nga mga sakup sang tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios.

Karon ang Ginoo amo ang Espiritu; kag diin ang Espiritu sang Ginoo, *didto* ang kahilwayan. (2 Mga Taga-Corinto 3:17)

Ang pamulong “ang Ginoo amo ang Espiritu” nagapunting sa Balaan Espiritu, indi ang Ikaduha nga Persona sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios. “Ang Ginoo amo ang Espiritu” nagapamatuud sang pagka-Dios sang Ikatatlo nga Persona. Ang pamulong indi gid nagakahulugan nga ang Espiritu naghalili sa pagkaara sang nabanhaw nga Kristo nga nagapuyo sa tumuluo (Mga Taga-Roma 8:10; Mga Taga-Galacia 2:20; Mga Taga Colosas 1:27). Ang kalihukan sa Isa indi mahimong mapahinungud sa Iban. Mga nabulag Sila sa isa kag isa kag lain nga mga Persona, sa diin palareho gid nga ara sa tumuluo.

ANG IYA PAGPANGALAGAD SA KATAWHAN

Ang Daan nga Katipan nagsalig sa Balaan Espiritu sa pagbag-o liwat ukon pag-ayo sang kalibutan pagkatapos sa

paghukum kag pagpangguba sang kinaunahan nga mga tinuga (Genesis 1:2; Job 26:13; Mga Salmo 104:30).³⁵ Agud sa pagtipig sa katawhan sa pagbalik sa kagamo sang kalibutan, ang Balaan Espiritu, subong ang gahum sang Dios, nagpugong sa sala (2 Mga Taga-Tesalonica 2:6-7). Ini isa sa mga *grasya para sa tanan* sang Dios nga mga kaayohan para sa tanang katawhan. Ang iban pa nga kaayohan sang grasya para sa tanan mahitabo sa pagwali ukon pagpaambit sang Ebanghelyo. Sanglit nga ang kada tawo nabun-ag kasunud sang pagkahulog ni Adan sa sala natawo siya nga patay sa espiritu---wala sang tawhanon nga espiritu, ang Balaan Espiritu amo ang nagalihok subong sang ang wala pa sa iya nga tawhanong espiritu agud nga ang espirituhanong pahibalo sang Ebanghelyo maintiyendihan (2 Mga Taga-Corinto 2:14b).³⁶

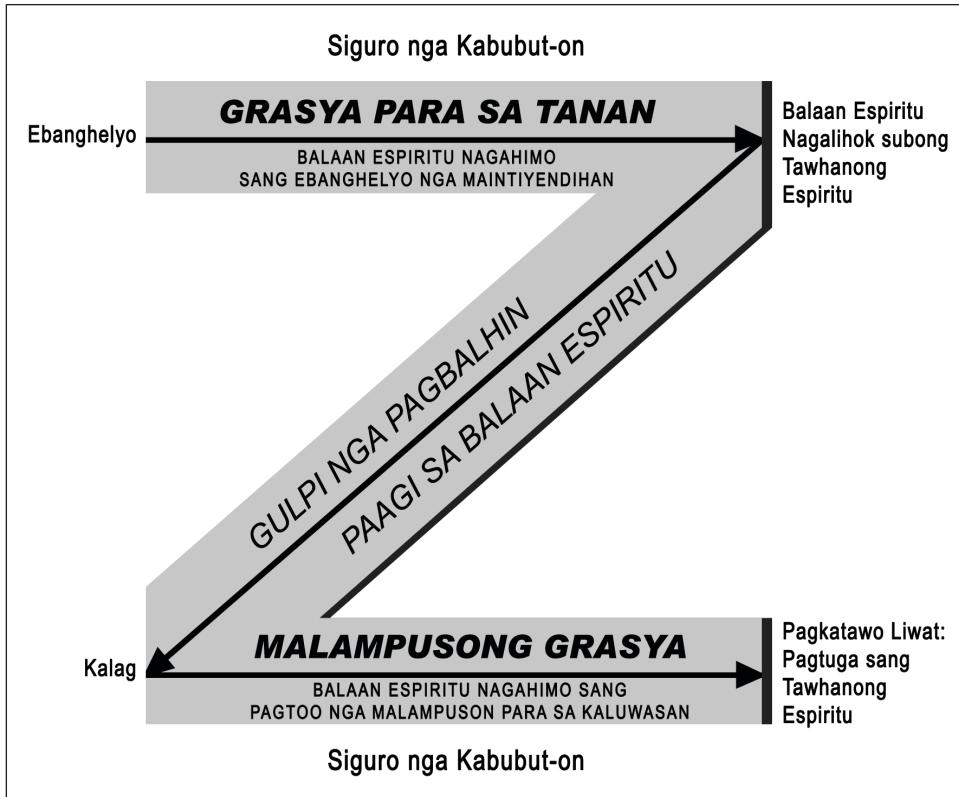
Kon ang patay sa espiritu nga tawo andam sa pagpamati sa mensahe sang Ebanghelyo, ang makahaylo nga pangalagad sang Balaan Espiritu nagahimo sa mensahe nga matin-aw kag masayon intiyendihon (Juan 16:7-11). Kon ina nga tawo magasabat sa tiniud pinaagi sa pagtoo kay Jesu-Kristo, ang Balaan Espiritu magakilala sina nga pagtoo kag magahimo sina nga malampuson para sa kaluwasan pinaagi sa Iya pangalagad sa *malampusong grasya* (Mga Taga-Efeso 2:8).

ANG IYA PANGALAGAD SA MGA TUMULUO

---

35. Thieme, *Creation, Chaos, and Restoration*, 12-13.

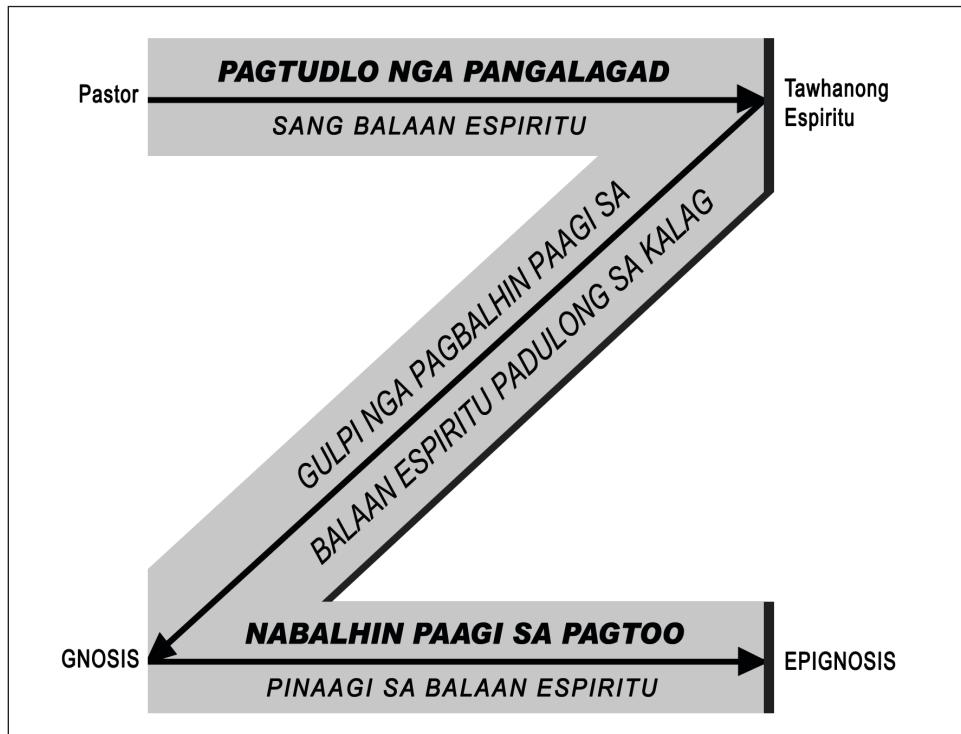
36. Si Adan gintuga nga [trichotomous] may tatlo ka bahin, nagaangkon sang lawas, kalag, kag espiritu. Kon siya makasala, mahimo siya nga [dichotomous], may duha na lang ka bahin; lawas kag kalag. Ang tawhanong espiritu mahimo lamang maangkon pinaagi sa pagkatawo liwat nga pangalagad sang Balaan Espiritu. Ang pagkatawo liwat amo ang sa teyolohiya nga pamulong para sa espirituhanong pagkatawo ukon pagkabun-ag, ukon ang "pagkatawo liwat," ang pagpaangkon sang kinabuhi nga walay katapuson sa tion nga ang bisan sin-o magtoo kay Jesu-Kristo para sa walay katapuson nga kaluwasan. Ang natawo liwat nga tawo nagaagi halin sa espirituhanong kamatayon padulong sa espirituhanong kinabuhi kon ang Balaan Espiritu magtuga sang tawhanon nga espiritu. Tungud sang birhen nga pagbuntis, si Jesu-Kristo amo lamang ang may kalainan sa kasaysayan ukon istorya sang katawhan, Sanglit kay si Jesus natawo subong nga si Adan gintuga, may tatlo ka bahin, nagaangkon sang lawas, kalag, kag espiritu, busa Siya natawo nga buhi sa espiritu. Tan-awa ang Thieme, *The Barrier*, 13-16.

ANG PAMAAGI SANG KALUWASAN

Ang Balaan Espiritu amo ang diosnong tagmugna sang Pulong sang Dios, gintawag man nga hunahuna ni Kristo (1 Mga Taga-Corinto 2:16; Mga Hebreo 3:7). Indi lamang ang Balaan Espiritu nagapasalig sa pagkamatuuud sang Pulong sa ginalinan nga mga pinulongan (2 Samuel 23:2; 2 Timoteo 3:16; 2 Pedro 1:20-21), kondi nagatudlo man Siya sa tumulo (Juan 14:26; 15:26). Ang aton tawhanong kaalam lamang indi makatungkad sang espirituhanong pahibalo. Ang Balaan Espiritu nagsangkap sang kinahanglanon ‘espirituhanong kalaam’ para sa aton may katapusan ukon may kinutuban nga mga hunahuna agud mag-intiyende sa pasundayag sang walay kinutubang kaalam sang Dios.³⁷ Ining pagtudlo nga

pangalagad nagabalhin sang eskuylahanon ukon binatid nga “kaalam ukon kahibalo” sang panudlo sa Bibliya, pamulong γνῶσις(gnosis) sa Griyego (Mga Taga-Efeso 3:19), padulong sa bug-os ukon hingpit nga “Kaalam” ukon ἐπίγνωσις(epignosis, Mga Taga-Efeso 4:13; 2 Pedro 1:8). Ang gnosis sa panudlo sang Bibliya wala sang espirituhanong kapuslanan. Ang epignosis lamang ang magamit para sa paghimulus sa Kristohanong

ESPIRITUHANONG KAALAM

kinabuhi.

Bisan pa man ang Balaan Espiritu ara na sa kalibutan halin pa sang ginsuguran, ang lya mga buluhaton sa pagpangalagad nagkalainlain sa kada kapaigoan ukon pagdumala sa

37. Thieme, *The Integrity of God*, Appendix A.

kada panahon. Ang Iya kalihukan kinahanglanon sa kada kasaysayan sang panahon, ugaling may ara dakong kalainan sang Iya mga ginbuhat sa Daan kag Bag-ong mga Katipan. Sa bilog nga mga panahon sang Daan nga Katipan, ang Dios gamhanang nagpugong sa kasarang ukon makanunayong pagkaara sang Espiritu agud sa pagpamatuud sang mga tawo nga may ara talagsahong mga buluhaton kag mga katungdanan nga pagabuhaton:³⁸ mga tagpangulo (Genesis 41:38; Numero 11:17, 25; 27:18), hanas ukon batid nga mga panday sang Simbahang Hudiyo (Exodo 35:30-35), mga hukum (Mga Hukum 3:10), mga hari (1 Samuel 10:10; 16:13), mga manalagna (Daniel 4:8; Zacarias 4:3-6). Ang Espiritu mahimong hangyoon ukon pangayoon kag mabaton (2 Mga Hari 2:9-10). Ang Espiritu mahimong kuhaon ukon maghalin sa tumuluo tungud sa nagapadayon nga pagkakalibutanon ukon pagkaunudnon (Mga Salmo 51:11).³⁹

Ang binuhatan sang Balaan Espiritu sa Panahon sang Simbahan amo ang talagsahon nga pagpasundayag sa grasya sang Dios. Wala gid natabo halin sang una, nga ang Balaan Espiritu nagtuman sang nagasunud nga mga lima ka labaw sa kinaiyahan nga mga binuhatan sa kada tumuluo. Ini nga mga buhat nagasakup sa lima ka mga buluhaton nga pagpangalagad sang Balaan Espiritu sa mga tumuluo sa tion sang kaluwasan.

1. *Ang pagbautiso sang Espiritu* nagbutang sa aton sa paghiusa kay Kristo, nagahimo sa kada tumuluo sa Panahon sang Simbahan nga sakup sang lawas ni

---

38. Ang Enduement amo ang lumalabay nga endowment ukon paghatag sang gahum sang Dios Balaan Espiritu nga ginahatag sa masaligan nga mga tumuluo sa panahon sang Daan nga Katipan gin-aman agud sa pagsangkap sang kalaam, panudlo sa Bibliya, pagkatagpanguna, kag ang pagdumala, pagkapanday, pagkamanalagna, ukon ang kahanas sa pagpahayag ukon paghambal nga ginakinahanglan agud makapangalad sa linabanan nga pungsod sang Israel (Exodo 31:2-5; Mga Salmo 63:11).

39. Ang nagapadayon nga pagkakalibutanon ukon pagkaunudnon amo ang sangputanan sang padayon nga pagsalikway sang pagpanumbalik nga pamaagi.

Kristo, ang Simbahan, ang harianon nga pamilya sang Dios (1 Mga Taga-Corinto 12:13; 1 Pedro 2:9).

2. *Ang pagpuyo sang Espiritu* nagabalhin ukon nagabaylo sang lawas sang tumuluo nga mangin simbahan para sa nagkadungan nga pagpuyo ni Jesu-Kristo—ang [Shekinah Glory] ang makit-an nga pagpasundayag sa himaya sang Dios, ang ikaduha nga Persona sang Dios (Mga Taga-Roma 8:9-11; 1 Mga Taga-Corinto 3:16; 6:19-20; 2 Mga Taga-Corinto 6:16; cf., Mga Taga-Colosas 1:27-29).
3. *Ang pagpuno sang Espiritu* amo ang gahum para sa Kristohanong kinabuhi kag ang yabi sa umalagi nga pakig-upod sa Dios.
4. *Ang pagmarka sing kalig-unan sang Espiritu* nagapasalig sang walay katapusan nga kasigurohan sa kada sakup sang harianon nga pamilya (Mga Taga-Efeso 1:13; 4:30).
5. *Ang espirituhanong gasa* ginhatac sa kada tumuluo agud sa paglihok subong harianon diri sa kalibutan (1 Mga Taga-Corinto 12:4-11; Mga Taga-Efeso 4:11).

Sa pag-angkon sining lima ka mga pakamaayo, ang tumuluo sa sining mga adlaw may pinakatalagsahon nga espirituhanong mga higayon sa kasaysayan. Ang pinakapunoan kag naunaang katuyoan sa sining mga higayon amo ang paghimaya kay Ginoong Jesu-Kristo (Juan 16:14; Mga Galacia 5:22-23). Kon matuman man ukon indi ini nga katuyoan nagaagad ini sa kabubut-ong mga pagpili sang tumuluo nahanungud sa pagpuno sang Espiritu kag ang paggamit sa *hingpit nga kaalam* sa panudlo sang Bibliya. Ang *pagpuno* sang espiritu amo ang *hingpit* nga kahimtangan nga ginmando sa kada tumuluo para sa paghatag gahum sa Kristohanon nga pagkinabuhi (Mga Taga-Efeso 5:18). Ang *pagpuno* sang Espiritu mahimong mawala pinaagi sa sala, apang mahimong maangkon liwat sa gilayon pinaagi sa pagtuad sang sala (1 Juan 1:9). Sa kalainan, ang *pagpuyo* sang Espiritu amo ang dumalayon nga

kahimtangan, indi ginmando, apang ginpahayag sa Balaan nga Kasulatan subong ang natuman nga kamaturan para sa tanang mga tumuluo. Ang labing dako nga kalampusan sa kalihukan sang mga espirituhanong gasa sa amo man nagaagad dira sa pagahum sang Espiritu kag panudlo sang Bibliya nga nagapuyo sa kalag sang tumuluo. Ang diosnong kaayo mahimong mapadayag sa Kristohanong kinabuhi pinaagi lamang sa pagpuno sang Espiritu (1 Mga Taga-Corinto 3:12-13). Ini nga kaayo sang tinuud nga pagkabililon, "bulawan, pilak, kag mga bilihong bato," amo lamang ang binuhatan nga mahimong mabilin sa pagtilaw sang panahon kag magabaton sing padya sa walay katapusan (1 Mga Taga-Corinto 3:14). Amo nga ang Balaan Espiritu, kasami nasalikway kag wala makilala ukon wala mahatagan pagtamud, nga amo ang subong ka halangdon kag makagagahum subong sa duha ka mga persona sang Kabilogan sang Dios.

ISA KA GINSUGURAN UKON UMPISA LAMANG

Kon magahigugma ka sa Dios, kinahanglan makilala mo kon sin-o bala kag ano bala Siya. Mahimong makilala mo ang Dios tubtub lamang nga maton-an mo kon ano bala ang ginpahayag sang Dios nahanungud sa Iya Kaugalingon paagi sa Iya Pulong. Ang pag-intiyende kon sin-o bala kag ano bala ang Dios kag ang magsalig sa Iya hingpit nga kinaiya sa sining duha kalisdanan kag sa kabuganaan nga nagapasad sang sadsaran sang pagsalig, paghidaet sa sulud sang kalag, kag espirituhanong kabakod.

Ini nga pagtoon nag-umpisa lamang agud sa pag-usisa sang walay kinutuban nga indi matungkad nga kadalumon kag pagkamakagagahum ukon pagkamadungganon sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios. Kada Bibliyanhong pag-usisa sa kinaiya sang Dios nagaiwag sang katingalahang panagway sang kada sakup sang Kabilogan sang Dios. Kada pag-usisa sang Ila kada isa nga katungdanan nagabutyag sang

ANG TATLO KA MGA PERSONA SA ISA KA DIOS

pinakamahinungdanon nga kapanguhaan para sa pagpuyo sa Kristohanong kinabuhi.

Ang Dios nagapahayag sang tanan nga kamatuuran “pinaagi sa Espiritu; tungud kay ang Espiritu nagapangita ukon nagausisa sang tanan nga mga butang [sa Balaan nga Kasulatan], bisan pa ang kadalumon [mga panudlo sa Bibliya] sang Dios” (1 Mga Taga-Corinto 2:10). Samtang “nagatubo ka sa grasya kag kaalam sang aton Ginoo kag Manluluwas Jesu-Kristo,” ginapalambo mo ang ikasarang agud sa paghigugma sa Dios subong nga ang Balaang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios kag ang pagkamahinungdanon kag kaawhagan agud sa pag-alagad kag pagpasidungog sa Iya.

DAAN NGA KATIPAN

GENESIS		19:10-16-----	12
1:1-----	4, 18, 43	23:20-23-----	6
1:2-----	5, 55, 57	24:9-11 -----	6
1:26-----	6, 43	31:2-5-----	60
1:27-----	6	32:34-----	6
2:7-----	48	33:2 -----	6
2:17-----	50	35:30-35-----	60
3:22-----	6	40:34-38-----	52
5:3-----	11		
5:3-5-----	50	LEVITICO	
6:3-----	28	11:44-45-----	12
11:7-----	6	19:2 -----	12
16:7-13-----	6	26:11-12-----	52
16:10-----	48		
17:1-----	22	NUMEROS	
18:1-----	21	6:24-26 -----	6
18:1-33-----	6	11:17-----	60
22:11-----	48	11:25-----	60
32:24-32-----	6	14:10-----	21
41:38-----	60	20:16-----	6
		23:19-----	23
EXODO		27:18-----	60
3:2-----	6		
3:2-6-----	21	DEUTERONOMIO	
3:14-----	18	4:10-----	21
13:21-----	6	4:39-----	9
14:19-----	6	32:4-----	12
15:11-----	12		

TULTULANAN SA BALAAN NGA KASULATAN

MGA HUKUM		37:23-----	12
2:1-4 -----	6	38:11-----	43
3:10 -----	60		
6:11-24 -----	6		
13:17-23-----	48	MGA SALMO	
		2:2-----	48
		2:6-----	10
1 SAMUEL		2:7-----	44
10:10-----	60	8:4-----	19
16:13-----	60	12:6-----	24
		19:9-----	12
2 SAMUEL		25:8-----	10
23:2 -----	58	33-----	10
		33:4-----	24
1 MGA HARI		33:4-5-----	14
8:10-11 -----	21	33:11-----	23
8:56 -----	24	34:8-----	10
		47:2-----	9
2 MGA HARI		50:6-----	12
2:9-10-----	60	51:11-----	60
		63:11-----	60
1 MGA CRONICA		72:17-19-----	54
16:34-----	14	83:18-----	9
29:11-----	9	86:5-----	10
		89:14-----	14
2 MGA CRONICA		90:2-----	18
19:7 -----	12	93:1-----	9
20:6 -----	9	100:5-----	24
		102:27-----	18, 23
NEHEMIAS		104:30-----	57
9:33 -----	12	110:1-----	1, 52
		113:5-6-----	21
JOB		118:1-4-----	14
11:7 -----	22	118:29-----	14
26:13 -----	57	119:68-----	10
28:25-27-----	43	136:1-26-----	14
33:4 -----	56	138:8-----	14
37:16-----	20	148:6-----	31

ANG TATLO KA MGA PERSONA SA ISA KA DIOS

MGA HULUBATON		JEREMIAS	
8:29 -----	43	23:6 -----	11
ISAIAS		23:23-24-----	21
2:2 -----	12	50:7 -----	12
6 -----	6, 21	MGA PANALABITON	
6:1 -----	21	3:22-23 -----	24, 38
6:1-3 -----	37	DANIEL	
6:3 -----	12, 21, 41	4:8 -----	60
6:5 -----	38	9:25 -----	48
6:8 -----	6	OSEAS	
7:14 -----	44	12:4 -----	6
9:6 -----	22	ZACARIAS	
11:2 -----	6, 20, 55	4:3-6 -----	60
30:18 -----	32	4:6 -----	23
40:26 -----	22	MALAQUIAS	
42:1 -----	23	3:6 -----	23
45:21 -----	12		
46:7 -----	9		
48:16 -----	5, 8, 46		
51:8 -----	11		
53:4-6 -----	44		
55:8-9 -----	21		
63:9 -----	6		
64:6 -----	11		
64:8 -----	6		

TULTULANAN SA BALAAN NGA KASULATAN

BAG-ONG KATIPAN

MATEO	MARCOS	
1:18 -----	11	2:7----- 47
1:21 -----	46	9:2-8 ----- 49
1:23 -----	44	
1:25 -----	47	
3:1-11 -----	39	LUCAS 1:31-35 ----- 49
3:13-17 -----	39	1:35 ----- 33
3:15 -----	39	1:37 ----- 22
3:16 -----	40, 55	2:11 ----- 33
3:17 -----	40	2:40 ----- 47
4:1 -----	23	2:52 ----- 47
4:2 -----	47	3:22 ----- 40
6:8 -----	20	4:1 ----- 33
6:10 -----	9	4:14 ----- 33
7:11 -----	45	4:18 ----- 33
9:4 -----	20	4:18-19 ----- 23
9:6 -----	47	9:29-35 ----- 49
10:20 -----	55	18:19 ----- 10, 11
10:29-30 -----	20	19:10 ----- 47
12:18 -----	33	23:43 ----- 50
12:28 -----	33	23:44 ----- 50
14:26 -----	55	23:46 ----- 47, 50
17:1-5 -----	52	23:50-53 ----- 50
20:22 -----	39	
24:27 -----	53	
24:30 -----	54	JUAN 1:1 ----- 18, 47
26:64 -----	54	1:1-3 ----- 5
27:46 -----	48, 50	1:1-4 ----- 46
28:6 -----	51	1:3 ----- 48
28:18 -----	10, 47	1:10 ----- 48
28:19 -----	1, 8, 41	1:12 ----- 44
28:20 -----	21	1:14 ----- 19, 21, 43-46, 49, 52

ANG TATLO KA MGA PERSONA SA ISA KA DIOS

1:16 -----	13	12:37-41-----	21
1:18 -----	19, 44, 46, 48	12:39-41-----	6
1:33-34 -----	40	14:1-3-----	53
2:18-21 -----	51	14:2 -----	36
2:25 -----	20	14:6 -----	25
3:16 -----	13, 16, 26, 32, 34, 44	14:9 -----	46
3:16-17 -----	17	14:9-10 -----	6
3:18 -----	26, 44	14:16 -----	24
3:34 -----	23, 33	14:17 -----	55
3:36 -----	20	14:20-----	21, 52
4:6 -----	47	14:23-----	21, 43, 45
4:24 -----	56	14:24-----	42
4:25-26 -----	48	14:26-----	36, 58
4:34 -----	28	15:26-----	58
5:17 -----	23	16:7-11 -----	13, 57
5:18 -----	47	16:8 -----	28, 35
5:22 -----	47	16:8-11 -----	13
5:23 -----	48	16:11-----	10
5:26 -----	47	16:13-15-----	56
5:27 -----	13	16:14-----	61
6:38 -----	32	16:30-----	20
6:46 -----	6	17:3 -----	24
6:65 -----	23	17:5 -----	44
7:28 -----	24	17:11-----	12
8:23 -----	21	17:23-----	52
8:28 -----	23	17:24-----	15, 44
8:29 -----	33	17:25-----	11
8:42 -----	44	17:26-----	52
8:44 -----	44	19:28-----	47
8:45-46 -----	24	19:30-----	33, 50
10:14-18-----	51	20:17-----	48
10:28-----	47	20:31-----	34
10:30-----	1, 8		
10:33-----	47	MGA BINUHATAN	
11:43-44-----	51	1:2-3-----	52
12:10-----	51	1:8-----	23
12:31-----	10	1:9-10-----	52

TULTULANAN SA BALAAN NGA KASULATAN

1:24 -----	20	1 MGA TAGA-CORINTO	
2:24 -----	50	1:30 -----	13
2:38 -----	39	2:10 -----	63
2:41 -----	39	2:10-12 -----	2
5:9-----	55	2:13 -----	24
7:30-35 -----	6	2:13-14 -----	13
8:36-38 -----	39	2:16 -----	58
10:38-----	33	3:12-13 -----	62
16:31-----	34	3:14 -----	62
17:27-28-----	21	3:16 -----	61
		6:11 -----	55
MGA TAGA-ROMA			
1:1-4 -----	47	6:19 -----	22
1:2-6 -----	19, 46	6:19-20 -----	61
1:4-----	23, 50, 55	8:6-----	42
1:19-20 -----	2	10:2 -----	39
1:20 -----	22	11:3 -----	42
2:11 -----	12	12:4-11 -----	61
3:24-26 -----	13, 17	12:11 -----	11
3:26 -----	12	12:13-----	39, 61
5:8-----	16, 17, 49	15:22-----	15
5:12-----	12, 15, 31, 50	15:22-23-----	51
6:4-----	50, 51	15:28-----	54
6:6-----	11, 31	15:51-53-----	53
6:23 -----	33	15:54-----	51
7:5-----	11, 31	2 MGA TAGA-CORINTO	
7:8-20-----	11	1:3-----	43
7:18 -----	11, 44	2:14 -----	57
8:2-----	55	3:17 -----	56
8:3-4 -----	11	3:18 -----	52
8:9-----	55	4:6-----	46, 49
8:9-11-----	61	5:7-----	3
8:10 -----	56	5:21 -----	11, 17
8:11 -----	50	6:16 -----	21, 61
8:15 -----	45	11:31-----	43
11:36-----	48	13:14-----	8, 55
14:12-----	20		
15:19-----	23		

ANG TATLO KA MGA PERSONA SA ISA KA DIOS

MGA TAGA-GALACIA		MGA TAGA -FILIPOS	
2:20 -----	56	1:19 -----	55
3:1-5 -----	53	2:5-8 -----	54
3:14 -----	53	2:5-11 -----	10
3:20 -----	8	2:6 -----	44
3:26 -----	44	2:6-8 -----	19, 23, 46
3:26-27 -----	53	2:7 -----	47
4:4 -----	49	2:11 -----	10
4:6 -----	55	3:21 -----	53
4:6-7 -----	44		
5:22-23 -----	61	MGA TAGA-COLOSAS	
		1:3 -----	43
		1:16 -----	5, 51
		1:16-17 -----	13, 22, 48
		1:27 -----	21, 56
		1:27-29 -----	52, 61
		2:9 -----	47
		2:12 -----	50
		1 MGA TAGA-TESALONICA	
		1:10 -----	50
		3:13 -----	53
		4:14-17 -----	36
		4:16-17 -----	53
		2 MGA TAGA-TESALONICA	
		1:7-9 -----	39
		2:6-7 -----	57
		2:13-14 -----	53
		1 TIMOTEO	
		3:16 -----	19, 46, 49
		2 TIMOTEO	
		2:13 -----	24
		3:16 -----	58
		4:8 -----	13

TULTULANAN SA BALAAN NGA KASULATAN

TITO	MGA HEBREO	SANTIAGO	1 PEDRO	2 PEDRO	1 JUAN	JUDAS	BUGNA	
2:13 -----			53	1:2 -----		55		
3:5 -----			37	1:3 -----		43		
				1:4 -----		45		
				1:19 -----		44		
				1:20 -----		7		
1:2 -----	5, 43			1:21 -----		50		
1:2-3 -----	19			2:9 -----	53, 61			
1:3 -----	13, 22, 47, 52			2:24 -----	17, 50			
1:4 -----	51			3:18 -----	50, 51			
1:13 -----	52							
2:9 -----	51							
2:18 -----	47							
3:7 -----	58			1:8 -----		59		
4:15 -----	47			1:11 -----		54		
5:5 -----	46			1:20-21 -----		58		
6:17-19 -----	24			3:10 -----		54		
7:25 -----	52			3:18 -----		53		
7:26 -----	11							
8:1 -----	52							
9:16 -----	44			1:2 -----		18		
9:24-28 -----	52			1:9 -----	32, 35, 46, 61			
9:28 -----	44			2:1 -----		11, 52		
10:5 -----	10			2:29 -----		12		
10:7 -----	28			3:5 -----		44		
10:9 -----	33			4:8 -----		13		
10:10 -----	10			4:9 -----		16		
10:30-31 -----	12			4:9-10 -----		49		
11:1 -----	3			4:15 -----		43		
12:5-11 -----	45			4:16 -----		13		
12:23 -----	12			5:7 -----		25		
13:5 -----	21			5:11 -----		18		
13:8 -----	24							
		SANTIAGO						
1:17 -----	24				14-----	53		
2:19 -----	8							
4:14 -----	19							BUGNA
					1:6-----	53		

ANG TATLO KA MGA PERSONA SA ISA KA DIOS

1:7-----	54
1:8-----	18
3:7-----	12
4:8-----	12, 22
5:10-----	53
5:12-----	54
6:10-----	12
13:8-----	54
15:3-----	24
19:6-----	10, 22
19:7-----	53
19:11-----	54
19:11-12-----	54
19:14-----	53
19:15-16-----	54
20:11-15-----	54
21:4-----	36
22:3-----	54

MGA KUDLIT-TALANDAAN

MGA KUDLIT-TALANDAAN

PUNOAN NGA MGA LIBRO NI R. B. THIEME, JR. GINPASALIG NGA PAGPASUNUD

*The Plan of God
The Trinity
Slave Market of Sin
The Barrier
Rebound & Keep Moving
Isolation of sin
The Faith-Rest life
God the Holy Spirit vs. The Sin Nature
Mental Attitude Dynamics
Heathenism
Divine Guidance
Prayer
Witnessing
The Prodigal Son*

SA PAGTOLON-AN NGA MGA PAGTOON SA BIBLIYA

Ang panudlo sa Bibliya, ang kabilogan sang panudlo nga ginkuha pinasubay sa Pulong nga pagsaysay sang Balaan nga Kasulatan, nga amo ang sulundan kag talaksan para sa espirituhanong kamatuuran. Ang pagtoon sa Bibliya nagasangkap sa espirituhanong pagkaon para sa mga Kristohanon (Mateo 4:4).

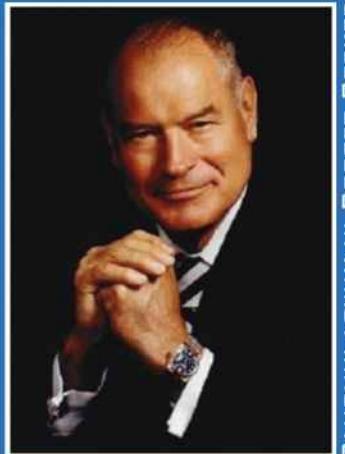
Ang pagkamahinungdanon sang panudlo sa Bibliya indi gid mahimong pasobrahan pagpatin-aw (Mga Salmo 138:2). Ang Dios nagamando sa Kristohanon nga kinahanglan may pagbalhin sa sulud sang kalag (Mga Taga-Roma 12:2). Ini nga pagbalhin nagakinahanglan sang adlaw-adlaw nga pagbag-o sang pang-inoino pinaagi sa pagtoon kag paggamit sa Pulong sang Dios (2 Mga Taga-Corinto 4:16; Mga Taga-Efeso 4:23).

Sa madamo nga mga tinuig ang sa pagtolon-an nga mga klase sa Bibliya nga gintudlo ni R. B. Thieme, Jr., nagsangkap sang adlaw-adlaw nga espirituhanong pagkaon para sa iya katilingban. Ang mantalaan (mga libro), DVDs, kag MP3 CDs andam sa wala sang bayad ukon katungdanan. Ang Basahon-Talaan Sa Pagtolon-an nga mga Pagtoon sa Bibliya igasangkap sa tion nga pangayoon.

R. B. THIEME, JR., BIBLE MINISTRIES
P. O. BOX 460829
HOUSTON, TEXAS 77056-8829
www.rbthieme.org
713-621-3740

ROBERT B. THIEME, JR. (1918-2009), nagpabilin nga makahuluganong tingog sang Pagka-Kristohanon sa bilog nga kalibutan. Ang iya mapisanon mahagoon, kabatbatan nga pagpanudlo nakatukod sa kinaunahan nga mga pinulongan sang Balaan nga Kasulatan sa kapawa sang masaysayon nga kabilogang kahulugan sa diin ang Bibliya ginsulat. Ang iya pagpamag-o nga pamaagi sang kapulongan, mga panghulagway, kag bibliyanhon nga mga pagpamatuud matin-aw nga nagapahibalo sang masaligan nga mga kamatuuran sa Pulong sang Dios. Si Thieme may pinatik sa plaka sang sobra sa onse ka libo ka oras sang mga wali kag nagmantala sang sobra sa isa ka gatos ka mga libro nga bastante ukon puno sang mga bersikulo sang Bibliya.

Si Thieme naggradwar sa Unibersidad sang Arizona (Phi Beta Kappa) kag Dallas Theological Seminary (summa cum laude). Ang iya mga pagtoon sa seminaryo nauntat tungud sang katungdanan sa serbisyo sa militar sang ikaduha nga gira sa bilog nga kalibutan panahon sa diin ginpataas siya sa ranggo sang lieutenant colonel sa United States Army Air Corps. Pagkatapos mabug-os ang iya buluhaton sa paggradwar sang 1950, nahimo siya nga pastor sang Berachah Church sa Houston, Texas. Ang iya dako nga kahanasan sa Griyego, Ebreyo, teyolohiya, istorya, kag pagpanuki ukon pagpangusisa sang mga teksto nagsangkap sa katukuran ukon sadsaran para sa may tama kadako nga katungdanan niya sa kinabuhi sang pagtoon kag pagtudlo sang Pulong sang Dios. Si Thieme nag-untat subong pastor sang Berachah Church pagkatapos sang singkwentay tres ka tuig sang matutum nga pagpangalagad.

PANGHULAGWAY NI ROBERT BECKER

Ang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios

amo ang panudlo sa Bibliya nga talagsahon para sa Pagka-Kristohanon. Wala sing iban nga pagtoo, relihiyon, sekta, ukon pilosopiya ukon kinaadman sa pangatarungan nga ginapasiugda ukon nagaawhag sang isa ka Dios kag nagapahayag nga ang Dios Tatlo-sa-Isa. Ining dayag ukon matin-aw nga daw-sumpaki wala nagakahulugan nga may ara 'tatlo ka dios sa isa,' apang may ara isa ka Dios subong tatlo ka mga persona nga katupong, pareho nga walay utlanan ukon kinutuban, kag pareho nga walay sinugdan kag walay katapusan, ang tanan nagaangkon sang pareho nga kinahanglanong kinaiya. Ang Dios isa sa kinaiya, apang tatlo sa mga persona.

Ang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios indi sa hunahuna lamang nga teyolohiya, apang isa ka mabansayon nga panudlo sa Bibliya nga kinahanglan ninyo maintiyendihan kag matungkad. Ang inyo pag-intiyende sa plano sang Dios nga Amay nag-andam para sa inyo nga mag-iwag sang inyo dadangatan samtang buhi pa diri sa kalibutan kag sa walay katapusan. Ang inyo pag-intiyende sang Balaan Espiritu magatudlo kag magatuytuy sang inyo panghunahuna sa pagpuyo sa Kristohanong pagkinabuhi. Sa pagkilala kag pag-intiyende lamang sang matuud nga Bibliyanhon panan-aw ukon panghunahuna sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios mahimo ninyo mahigugma ang Dios, magtubo sa pagkaespirituhanon, kag magatuman sang inyo gid kaugalingon nga espirituhanong kinabuhi.